



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.018.01.2020

nadbryg. Jacek Kleszczewski
Śląski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej

Komenda Wojewódzka
Państwowej Straży Pożarnej
w Katowicach
ul. Wita Stwosza 36
40-042 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.144.2020
Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 22 grudnia 2020 r.

P/20/035 – Funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo gaśniczego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej ¹ w Katowicach, ul. Wita Stwosza 36, 40-042 Katowice
Kierownik jednostki kontrolowanej	nadbryg. Jacek Kleszczewski, Śląski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej ² od dnia 16 grudnia 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Regulacje prawne i organizacja funkcjonowania ksrg³ na terenie województwa.2. Wymiana informacji i koordynacja działań jednostek ksrg prowadzących działania ratownicze.3. Wyposażenie jednostek oraz wyposażenie i wyszkolenie ratowników.4. Sprawowanie przez komendanta wojewódzkiego PSP nadzoru nad ksrg na terenie województwa .
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych z uwzględnieniem dokumentów wytworzonych wcześniej bądź później, niezbędnych dla realizacji celu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Beata Pękuł, główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr LKA/196/2020 z 24 lipca 2020 r.2. Monika Bukowiec, inspektor k. p., upoważnienie do kontroli nr LKA/197/2020 z 24 lipca 2020 r.3. Jerzy Horodecki, główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr LKA/198/2020 z 24 lipca 2020 r.

(akta kontroli str.1-6)

¹ Dalej: *KW PSP*.

² Dalej: *ŚKW PSP lub Komendant*.

³ Krajowy system ratowniczo-gaśniczy.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Przyjęte w KW PSP w Katowicach rozwiązania prawne i organizacyjne zapewniły prawidłową organizację, rozbudowę i działania ksrq na terenie województwa. ŚKW PSP opracowywał i aktualizował niezbędne dla funkcjonowania systemu dokumenty, w tym analizę zagrożeń i zabezpieczenia operacyjnego oraz plan ratowniczy dla terenu województwa, w którym zostały ustalone m.in. zasady powiadamiania i współdziałania podmiotów na obszarze województwa podczas działań ratowniczych. Komendant zapewnił również prawidłową organizację i wyposażenie wojewódzkiego stanowiska koordynacji⁶. Wszystkie jednostki OSP włączone do ksrq na terenie województwa posiadały system selektywnego alarmowania. Zapewniony został również sprawny system łączności i system teleinformatyczny pomiędzy KW PSP i jednostkami ksrq.

ŚKW PSP w Katowicach ustalił tabele wyposażenia dla jednostek PSP, posiadał aktualne informacje o stanie wyposażenia pozostałych jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do ksrq i podejmował działania w celu uzupełnienia braków⁷.

Na terenie województwa utworzono krajową bazę sprzętu specjalistycznego i środków gaśniczych, o stanie wyposażenia której ŚKW PSP posiadał aktualną wiedzę.

W wyposażeniu KW PSP występowały niedobory w stosunku do minimum określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia ws. wyposażenia, które polegały na braku średniego i ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego.

ŚKW PSP organizował szkolenia strażaków PSP oraz organizował i nadzorował szkolenia dla jednostek ochrony przeciwpożarowej, jednak wykazane w toku kontroli rozbieżności w wykazywanych przez KW PSP danych dotyczących liczby przeszkolonych ratowników OSP i strażaków PSP świadczyć mogą o niepełnej wiedzy KW PSP o stanie wyszkolenia strażaków PSP i OSP.

W PSP dysponowała adekwatną do potrzeb szkolenia bazą dydaktyczno-szkoleniową. Szkolenia organizowane były rzetelnie i zgodnie z zasadami przyjętymi w PSP, jednak liczba zatrudnionych wykładowców i instruktorów była niższa o trzy od wymaganych dla Ośrodka Szkoleniowego 15 etatów.

ŚKW PSP organizował na terenie województwa ćwiczenia ratownicze, których przebieg poddawany był rzetelnej analizie w zakresie wymaganym przepisami, a wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy były sukcesywnie realizowane.

Nadzór i kontrola funkcjonowania ksrq na terenie województwa, sprawowany był m.in. poprzez przeprowadzanie inspekcji podległych KW PSP jednostek oraz egzekwowanie od nich wykonywania wniosków poinspekcyjnych.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły braków w wyposażeniu KW PSP w stosunku do minimalnego wyposażenia określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia ws. Wyposażenia, tj. braku średniego i ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego, niespełnienia wymogu przeszkolenia części obsady wojewódzkiego SK zgodnie z Zasadami organizacji doskonalenia zawodowego

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Inaczej: stanowisko kierowania, dalej: SK.

⁷ Na dzień 30 czerwca 2020 r. w wyposażeniu jednostek PSP województwa śląskiego, w porównaniu do stanu określonego w Tabeli wyposażenia z 2015 r. brakowało trzech samochodów z podnośnikiem hydraulicznym i czterech mikrobusów do przewozu do 9 osób łącznie z kierowcą.

w Państwowej Straży Pożarnej⁸ oraz przedstawienia w sprawozdaniu za 2019 r. nierzetelnych danych co do liczby przeprowadzonych inspekcji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Regulacje prawne i organizacja funkcjonowania ksrg na terenie województwa

Opis stanu faktycznego

1.1. W skład ksrg na terenie województwa śląskiego, według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r., wchodziło 436 jednostek ochrony przeciwpożarowej¹⁰, z tego 49 to jednostki ratowniczo-gaśnicze¹¹, 385 to jednostki ochotniczych straży pożarnych¹² i dwie jednostki wojskowej straży pożarnej¹³.

(akta kontroli str. 46-49, 224-231)

Z analizy potencjału ratowniczego ksrg województwa śląskiego wynika, że na koniec I połowy 2020 r. liczba jednostek systemu w przeliczeniu na jednostkę powierzchni nieznacznie wzrosła z 35 do 35,4 jednostek na 1 tys. km², podobnie jak ich liczba w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, tj. z 95,3 do 96,2 jednostek na 1 mln mieszkańców. Wzrost liczby JRG nastąpił w czterech powiatach województwa, natomiast w pozostałych 32 powiatach ich liczba nie zmieniała się.

(akta kontroli str. 46-49)

W przypadku ratowników ksrg województwa śląskiego, ich liczba przypadająca na jednostkę powierzchni oraz liczbę mieszkańców zwiększyła się nieznacznie, odpowiednio z 1.071 do 1.073 ratowników na 1 tys. km² i z 2.914 ratowników do 2.918, przypadających na 1 mln mieszkańców. Na 36 powiatów w województwie, w dziewięciu powiatach liczba ratowników na jednostkę powierzchni zwiększyła się, w 26 powiatach zmniejszyła się, a w jednym pozostała bez zmian. W ośmiu powiatach liczba ratowników przypadających na liczbę mieszkańców uległa zwiększeniu, w 27 powiatach zmniejszyła się a w jednym pozostała bez zmian.

(akta kontroli str. 46-49)

Plan sieci jednostek ksrg na terenie województwa śląskiego tworzony był w oparciu o obowiązującą w Państwowej Straży Pożarnej¹⁴ *Metodykę budowy planu sieci jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych przewidzianych do włączenia do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego*¹⁵. Głównym parametrem przyjętym do wskazania jednostek OSP przewidzianych do włączenia do ksrg był poziom

⁸ Zasady organizacji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej zatwierdzone przez KG PSP w dniu 1 grudnia 2016r. i obowiązującymi od 1 stycznia 2017 r.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Według stanu na 31 grudnia 2019 r. w ksrg na terenie województwa śląskiego było 432 jednostki ochrony przeciwpożarowej. Z dniem 1 maja 2020 r. włączono cztery nowe jednostki ochotniczej straży pożarnej tj. OSP Stare Bielsko w Bielsku Białej, OSP w Kobiórze, powiat pszczyński, OSP w Brennej Centrum, powiat cieszyński i OSP Katowice-Zarzecz, powiat Katowice.

¹¹ Dalej: JRG.

¹² Dalej: OSP.

¹³ Wojskowa Straż Pożarna Jednostki Wojskowej Komandosów w Lublińcu i Wojskowa Straż Pożarna 18 Bielskiego Batalionu Powietrnodesantowego w Bielsku-Białej, dalej: WSP.

¹⁴ Dalej: PSP.

¹⁵ Dokument zatwierdzony w październiku 2016 r., przez Komendanta Głównego PSP.

zabezpieczenia operacyjnego w gminie¹⁶ określany na podstawie powyższej metodyki oraz potrzeby wskazane we wnioskach dot. włączenia jednostek OSP i WSP¹⁷, złożonych przez właściwych terytorialnie komendantów miejskich/powiatowych¹⁸.

(akta kontroli str. 67, 71-95, 141-168)

Zgodnie z zatwierdzonym przez Komendanta Głównego PSP¹⁹ zbiorczym planem sieci jednostek OSP przewidzianych do włączenia do ksrg w latach 2017-2020, docelowy plan jednostek ksrg na terenie województwa śląskiego²⁰ przewiduje włączenie w 2020 r. jeszcze dwóch jednostek OSP – OSP Koszarawa, gmina Koszarawa, powiat żywiecki oraz OSP Kotulin, gmina Toszek, powiat Gliwicki²¹. Obecnie na terenie województwa śląskiego na terenie 12 gmin²² nie funkcjonują OSP, włączone do ksrg.

(akta kontroli str. 67-68, 96-97, 105-106, 111)

Na terenie województwa śląskiego gotowość operacyjną do realizacji zadań z zakresu ratownictwa specjalistycznego na poziomie podstawowym w dziedzinach ratownictwa technicznego, ratownictwa chemiczno-ekologicznego, ratownictwa wodnego, ratownictwa wysokościowego oraz działań poszukiwawczo-ratowniczych, zadeklarowało łącznie 153 jednostki OSP włączone do ksrg, w tym dwie w okresie objętym kontrolą (jedna jednostka OSP²³ została włączona w 2019 r. a druga²⁴ w I półroczu 2020 r.).

(akta kontroli str. 68, 111, 114-117)

Monitoring stopnia realizacji planu sieci jednostek na terenie województwa śląskiego był realizowany w procesie aktualizacji dokumentacji operacyjnej tj. *Analizy zabezpieczenia operacyjnego województwa śląskiego*, a także weryfikacji dokumentacji operacyjnej poziomu powiatowego²⁵. Wnioski z analiz dotyczące planu sieci jednostek ksrg były weryfikowane przez Wydział Operacyjny KW PSP w Katowicach celem optymalnego wykorzystania podmiotów ksrg na terenie województwa, co szczegółowo opisano w pkt 1.6.

¹⁶ Określa potrzeby w zakresie włączania kolejnych jednostek OSP do ksrg wyznaczając trzy poziomy: Poziom 1 (zielony) – oznacza wysoki poziom zabezpieczenia operacyjnego gminy; Poziom 2 (żółty) – oznacza średni poziom zabezpieczenia operacyjnego gminy – rekomenduje się włączenie do ksrg kolejnej jednostki OSP; Poziom 3 (czerwony) - oznacza niski poziom zabezpieczenia operacyjnego gminy – zachodzi potrzeba włączenia, co najmniej jednej jednostki OSP do ksrg.

¹⁷ W kontrolowanym okresie wpłynęło do KW SPS 14 wniosków o włączenie do ksrg jednostek ochrony przeciwpożarowej, z tego w 2019 r. wpłynęło dziewięć wniosków (dwa wnioski dotyczyły włączenia po raz pierwszy jednostek OSP, jeden wniosek dot. włączenia po raz pierwszy WSP, pozostałe sześć wniosków dotyczyło ponownego włączenia jednostek OSP), a w I połowie 2020 r. wpłynęło pięć wniosków (cztery wnioski dotyczyły włączenia po raz pierwszy jednostek OSP a jeden wniosek dotyczył ponownego włączenia OSP do ksrg).

¹⁸ Dalej: *KP/KM*.

¹⁹ Dalej: *KG PSP*.

²⁰ Wyciąg ze zbiorczego planu sieci jednostek OSP przewidzianych do włączenia w latach 2017-2020 na terenie województwa śląskiego przesłano pismem nr CKR-II-0120/1-2/17 z dnia 21 lutego 2017 r.

²¹ W 2019 r. plan przewidywał włączenie OSP Górki Śląskie, w gminie Nędza oraz OSP Nieleśnia w gminie Miłówka. Obie jednostki zostały włączone 23 grudnia 2019 r. OSP w Kobiórze przewidziana do włączenia w 2020 r., została włączona do ksrg 1 maja 2020 r.

²² M. Chorzów, Jaworze (powiat bielski), m. Sosnowiec, Pyskowice (powiat gliwicki), Koszarawa (powiat żywiecki), Goczałkowice-Zdrój, powiat pszczyński, m. Tychy, m. Lubliniec, m. Ruda Śląska, m. Radzionków, m. Świętochłowice, m. Siemianowice Śląskie.

²³ OSP w Strumieniu, gmina Strumień, powiat cieszyński.

²⁴ OSP Brenna Centrum, gmina Brenna, powiat cieszyński.

²⁵ W 2019 r. przewidziano włączenie do ksrg dwóch OSP (i obie włączono do systemu). W 2020 r. przewidziano do włączenia trzy jednostki. W okresie objętym kontrolą zakończono procedurę włączania do systemu w przypadku jednej OSP.

(akta kontroli str. 68, 240-257)

W 2019 r., na terenie województwa śląskiego, wysoki poziom zabezpieczenia operacyjnego posiadało 121 gmin (co stanowiło 75,8% powierzchni całego województwa), 35 gmin (19,7%) posiadało poziom średni, a 11 gmin (4,5%) poziom niski. W wyniku włączenia do ksrq siedmiu jednostek ochrony przeciwpożarowej (z tego sześć jednostek OSP²⁶ i jedna jednostka WSP²⁷) poziom zabezpieczenia operacyjnego województwa uległ poprawie i według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. 123 gminy²⁸ (czyli 77,34% powierzchni województwa śląskiego) posiadało wysoki poziom zabezpieczenia operacyjnego, 35 gmin (19,4%) posiadało poziom średni i 9 gmin (5,4%) poziom niski.

(akta kontroli str. 118-120)

Na terenie województwa śląskiego nie zostały utworzone wspólne zespoły ratownicze.

(akta kontroli str. 69)

ŚKW PSP wyjaśnił, że na bieżąco monitorowana jest zdolność do podejmowania działań ratowniczych przez jednostki ksrq na terenie woj. śląskiego poprzez służbę dyżurną stanowiska kierowania ŚKW PSP²⁹ oraz stanowisk kierowania KP/KM PSP³⁰.

(akta kontroli str. 69)

W I połowie 2020 r. liczba zdarzeń, w których jednostki włączone do ksrq prowadziły działania ratownicze wyniosła 36.999, z tego 9.430 (tj. 25,5%) stanowiły pożary, 24.880 (67,2%) – miejscowe zagrożenia i 2.689 (7,3%) – fałszywe alarmy.

Łącznie w ww. okresie, jednostki wchodzące w skład ksrq prowadziły 29.407 działań, z tego jednostki PSP – 19.496, jednostki OSP w ksrq – 9.783 i pozostałe jednostki ksrq – 128 działań.

(akta kontroli str. 52-53)

W 2019 r. jednostki włączone do ksrq na terenie województwa śląskiego prowadziły działania ratownicze w 69.322 zdarzeniach, z tego 16.774 (tj. 24,2%) stanowiło pożary, 45.669 (65,9%) – miejscowe zagrożenia i 6.879 (9,9%) – fałszywe alarmy. Informacje o aktualnym stanie gotowości operacyjnej jednostek OSP włączonych do ksrq jak też o ich czasowym obniżeniu, w tym o liczbie członków OSP mogących podejmować bezpośrednie działania ratownicze, o sprawności technicznej samochodów pożarniczych i innego sprzętu, były przekazywane niezwłocznie drogą telefoniczną przez jednostki OSP do nadzorujących ich SKKP/KM, zgodnie z zapisami uzgodnionymi w poszczególnych *Porozumieniach o włączenie jednostki OSP do ksrq*. Informacje te były na bieżąco aktualizowane i dostępne w programie teleinformatycznym System Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej³¹, ewidencjonowane przez poszczególne SKKP/KM.

(akta kontroli str. 50-51, 69, 113)

²⁶ Dwie jednostki OSP – Górki Śląskie w gminie Nędza i Nielewka w gminie Milówka zostały włączonych do ksrq w 2019 r. a cztery jednostki – OSP Stare Bielsko, m. Bielsko-Biała, OSP Brenna Centrum w powiecie cieszyńskim, OSP Kobiór w powiecie pszczyńskim i OSP Katowice-Zarzecze, m. Katowice – w I połowie 2020 r.

²⁷ Została włączona do ksrq w 2019 r.

²⁸ Dwie gminy: Cisca i Nędzą z średniego poziomu zabezpieczenia operacyjnego (kolor żółty) osiągnęły poziom wysoki (kolor zielony), a gmina Kobiór i gmina Milówka z poziomu niskiego (kolor czerwony) osiągnęły średni poziom zabezpieczenia operacyjnego (kolor żółty).

²⁹ Dalej: SKKW.

³⁰ Dalej: SKKP/KM.

³¹ Dalej: SWD PSP.

Na dzień 30 czerwca 2020 roku wszystkie jednostki w ksrq z terenu województwa śląskiego zadeklarowały pełną gotowość operacyjną.

(akta kontroli str. 69)

W okresie objętym kontrolą odnotowano 1.479 dyspozycji, przy których nie nastąpił wyjazd jednostek OSP, włączonych do ksrq, do działań ratowniczych. Najczęstszymi przyczynami takich sytuacji były: brak obsady osobowej, brak kierowcy oraz brak dowódcy. Powody niewyjazdu zastępów OSP do zdarzeń były weryfikowane telefonicznie przez dysponujące je obsady dyżurne SKKP/KM z członkami danej OSP, następnie Wydziały/Sekcje Operacyjne poszczególnych KP/KM na bieżąco monitorowały i analizowały przyczyny braku dyspozycyjności, po czym omawiały je z Prezesami/Naczelnikami OSP.

(akta kontroli str. 70, 106, 349-354)

ŚKW PSP wyjaśnił, że nie analizował tego problemu z uwagi na zagęszczenie jednostek OSP w ksrq na terenie województwa śląskiego, co umożliwiałoby zadysponowanie innych SiŚ.

(akta kontroli str. 70)

W wyniku analizy danych za 2019 r. i I półrocze 2020 r. dotyczących działań ratowniczych, stanu osobowego i wyposażenia jednostek OSP włączonych do ksrq w województwie śląskim stwierdzono m.in., że:

- wartości wskaźnika przybycia pierwszej jednostki OSP na miejsce zdarzenia w czasie powyżej 15 min. na terenie województwa śląskiego zwiększył się z 11,4% wg stanu na koniec 2019 r. do 17,2% na dzień 30 czerwca 2020 r.,
- czas interwencji mierzony procentowym wskaźnikiem przybycia pierwszego podmiotu na miejsce zdarzenia w czasie do 15 min zmniejszył się z 88,6% do 82,8%,
- wskaźnik dyspozycyjności³² jednostek OSP uległ poprawie tj. zwiększył się z 95,7% do 97,2%,
- liczba członków OSP ogółem zmniejszyła się z 20.141 do 20.119, przy czym nastąpił wzrost liczby druhów OSP gotowych do działań ratowniczych z 9.830 do 9.939,
- liczba samochodów gaśniczych średnich zwiększyła się z 411 do 425, natomiast liczba samochodów lekkich, ciężkich i pozostałych zmniejszyła się odpowiednio o 1,4% (z 143 do 141), 8,3% (z 157 do 144) i 2,0% (z 247 do 242).

(akta kontroli str. 122-125)

Jak wyjaśnił ŚKW PSP: wzrost wartości wskaźnika przybycia pierwszej jednostki OSP na miejsce zdarzenia w czasie powyżej 15 min. na terenie województwa śląskiego, z 11,4% wg stanu na koniec 2019 r. do 17,2% na dzień 30 czerwca 2020 r., był spowodowany tzw. interwencjami nadmiarowymi, czyli interwencjami trwającymi w jednym czasie w znacznej ilości. Dotyczyło to w szczególności interwencji związanych z anomaliami pogodowymi, wzrostem liczby zdarzeń związanych z COVID-19. Wskazał również, że: „W przypadku jednoczesnej ilości zdarzeń zgłoszone interwencje wpływają do programu SWD PSP, w którym zostaje zapisana godzina zgłoszenia i zaczyna się liczyć czas dojazdu pierwszej jednostki. Nadmiarowa ilość zdarzeń powoduje tzw. ich kolejkowanie, czyli dane siły OSP obsługują zdarzenie, a następnie udają się do kolejnego. To powoduje wydłużony czas dojazdu”.

³² Liczony jako: suma wyjazdów do sumy dyspozycji w%.

(akta kontroli str. 1148)

1.2. W okresie objętym kontrolą wpłynęło 14 wniosków o włączenie jednostki OSP do ksrq. ŚKW PSP dokonywał oceny czy proponowana do włączenia do ksrq jednostka ochrony przeciwpożarowej spełnia wymagane warunki na podstawie:

- przepisu § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego³³ oraz
- Procedury P-23. *Rozpatrywanie wniosku do Komendanta Głównego PSP w sprawie włączenia jednostki OSP do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego*³⁴.

(akta kontroli str. 126, 141-168, 369-378)

W 2019 r. zostało włączonych dziewięć jednostek OSP, z tego dwie jednostki OSP³⁵, które zostały umieszczone w zbiorczym planie jednostek OSP przewidzianych do włączenia do ksrq w latach 2017-2020³⁶, jedna jednostka WSP - Jednostka Wojskowa Komandosów w Lublińcu, która nie była ujęta ww. planie oraz sześć jednostek OSP³⁷, które zostały włączonych do ksrq w poprzednich latach na czas określony, a dla których z dniem 31 grudnia 2019 r. kończył się okres obowiązywania porozumienia ws. włączenia.

W I połowie 2020 r. do ksrq zostało włączonych pięć jednostek OSP, z tego jedna jednostka OSP³⁸, która została umieszczone w Planie sieci jednostek OSP w latach 2017-2020 i trzy jednostki OSP³⁹, nieujęte w ww. Planie oraz jedna jednostka OSP⁴⁰, która została włączona do KSRG w 2015 r. na czas określony, dla której z dniem 30 kwietnia 2020 r. kończył się okres obowiązywania porozumienia.

(akta kontroli str. 127, 139-140, 169-232)

W wyniku szczegółowego badania treści wszystkich 14 porozumień w sprawie włączenia jednostki do ksrq, zawartych w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że wszystkie jednostki włączone do ksrq spełniały wymagane kryteria określone w § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie włączania jednostek do ksrq i zgodnie z zapisem § 2 ust. 2 przewidziane były do działań w Wojewódzkim Planie Ratowniczym. Na siedem jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych po raz pierwszy do ksrq, cztery nie figurowały w docelowym planie sieci jednostek ksrq na terenie województwa śląskiego.

(akta kontroli str. 127, 139-140)

Jak wyjaśnił ŚKW PSP, po przeanalizowaniu wniosków KP/KM dot. włączenia ww. jednostek, uznając ich zasadność, zwrócił się z prośbą do KG PSP o rozszerzenie

³³ Dz. U. poz. 1317. Dalej: rozporządzenie w sprawie włączania jednostek do ksrq.

³⁴ ŚKW PSP pismem z 20 kwietnia 2015 r. znak WR.0754.42.2015.KG przekazał podległym KP/KM Procedurę P-23 do służbowego wykorzystania.

³⁵ OSP w Górkach Śląskich, gmina Nędza, OSP w Nieleddwi, gmina Milówka.

³⁶ Dalej: Plan sieci jednostek OSP w latach 2017-2020.

³⁷ OSP Cisie, gmina Blachownia, OSP w Widowie, gmina Rudziniec, OSP w Hecznarowicach, gmina Wilamowice, OSP w Strumieniu, gmina Strumień, OSP w Zwardoniu, gmina Rajcza, OSP w Czeladzi, gmina Czeladź.

³⁸ OSP w Kobiórze, gmina Kobiór.

³⁹ OSP Stare Bielsko, gmina Bielsko-Biała, OSP w Brennej Centrum, gmina Brenna, OSP Katowice-Zarzeczce, m. Katowice.

⁴⁰ OSP w Jejkowicach, gmina Jejkowice.

planu sieci jednostek OSP przewidzianych do włączenia do ksrg w latach 2017-2020 o wskazane jednostki⁴¹.

(akta kontroli str. 127, 234-235)

W kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki wyłączenia jednostki ochrony przeciwpożarowej z ksrg.

(akta kontroli str. 128)

1.3. W badanym okresie ŚKW PSP nie zawierał umów cywilnoprawnych z podmiotami, które dobrowolnie godzą się współdziałać w akcjach ratowniczych na terenie województwa, obowiązywało natomiast 11 porozumień zawartych z podmiotami ratowniczymi, z tego jedno porozumienie⁴² – z 13. Śląską Brygadą Obrony Terytorialnej, które zostało zawarte w okresie objętym kontrolą, tj. 18 czerwca 2020 r. Pozostałe porozumienia zawarte w latach poprzednich z Wojewódzkim Sztabem Wojkowym, GOPR⁴³, WOPR, CSRG, PRM⁴⁴, Centralną Szkołą PSP w Częstochowie, Dyrektorem krajowego korpusu pożarniczo-ratowniczego w Żylinie oraz zakładami opieki zdrowotnej MSWiA obejmowały m.in.:

- współpracę w zakresie zadań związanych z powiadamianiem, ostrzeganiem i monitorowaniem zagrożeń na obszarze województwa śląskiego,
- wspólne przedsięwzięcia z zakresu podnoszenia stanu bezpieczeństwa wewnętrznego i realizacji działań ratowniczych na terenie województwa,
- analizowania zagrożeń i planowania operacyjnego, prowadzenia działań ratowniczych podstawowych i specjalistycznych, prowadzenia szkoleń doskonalących, kwalifikacyjnych i udzielania wzajemnego wsparcia,
- współpracę przy likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, awarii i katastrof, klęsk żywiołowych oraz zdarzeń szczególnie niebezpiecznych,
- współpracę transgraniczną straży pożarnej przyczyniającą się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa i skuteczności działań dla ratowania zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska w przypadku pożarów i innych zagrożeń,
- współpracę w zakresie stworzenia optymalnych warunków wykorzystania możliwości techniczno-organizacyjnych Zakładu Opieki Zdrowotnej MSWiA w Katowicach, w celu realizacji sprawnego i skutecznego współdziałania w zakresie niesienia pomocy poszkodowanym w stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia.

(akta kontroli str. 251-252, 255-263, 1154-1155)

W kontrolowanym okresie obowiązywało 10 umów cywilnoprawnych podpisanych przed 2019 r. przez ŚKW PSP z podmiotami niebędącymi podmiotami ratowniczymi, w tym:

- dziewięć umów to umowy z ekspertami do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjalistami do spraw ratownictwa, w przeważającej liczbie w zakresie

⁴¹ Pismo z 21 lutego 2020 r. znak WR.0139.2.2020.SM z prośbą o rozszerzenie planu sieci jednostek o OSP Stare Bielsko i OSP Brenna Centrum, pismo z dnia 20 marca 2020 r. znak WR.0139.7.1.2020 dot. OSP Katowice-Zarzecze.

⁴² W zakresie zwalczania klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, ochrony mienia, akcji poszukiwawczych oraz ratowania lub ochrony życia i zdrowia ludzkiego, a także czynności pomocniczych w zakresie walki z pożarami i innymi miejscowymi zagrożeniami.

⁴³ Grupa Beskidzka i Grupa Jurajska.

⁴⁴ Oddział.

ratownictwa technicznego⁴⁵ – siedem takich umów, jedna w zakresie ratownictwa chemiczno-ekologicznego⁴⁶ i jedna w dwóch ww. działaniach ratowniczych⁴⁷ oraz w dziedzinach niezidentyfikowanych tj.: zachowania zwierząt, zagrożenia biologiczne i epidemiologiczne oraz radiologia.

- jedna umowa zawarta ze Szpitalem Specjalistycznym w Chorzowie w zakresie realizacji procedur po ekspozycji na zakażenie czynnikami biologicznymi.

W okresie objętym kontrolą obowiązywało również osiem porozumień o współdziałaniu i wzajemnej współpracy z podmiotami niebędącymi podmiotami ratowniczymi, które zostały zawarte przed 2019 r. z: Instytutem Ochrony Roślin w Poznaniu, WIOŚ, Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych⁴⁸, Śląskim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego, PCK, Śląskim Komendantem Wojewódzkim Policji, Komendantem Śląsko-Małopolskiego Oddziału Straży Granicznej w Raciborzu oraz Oddziałem Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad⁴⁹. Zakres ww. porozumień obejmował m.in. realizację wspólnych kontroli dotyczących przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym (WIOŚ), wzajemną współpracę i współdziałanie w czasie zwalczania pożarów zaistniałych na terenie nadleśnictw podległych RDLP, współdziałanie podczas zdarzeń drogowych oraz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach krajowych (GDDKiA).

(akta kontroli str. 252-254, 1156)

W okresie objętym kontrolą w przypadku 4.644 zdarzeń działania ratownicze prowadzono w oparciu o zapisy ww. umów i porozumień, z tego w największym stopniu korzystano z pomocy PRM (2002 zdarzeń), Policji (1879 zdarzeń), Straży Granicznej (563 przypadków), GDDKiA (152 przypadki).

(akta kontroli str. 130)

Na poziomie powiatowym na terenie województwa śląskiego obowiązywało 19 umów cywilnoprawnych⁵⁰ podpisanych przez KM/KP z ekspertami do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjalistami do spraw ratownictwa. Ich wykaz znajdował się w rozdziale VI pkt 1.1. Wojewódzkiego Planu Ratowniczego⁵¹.

Z wyjaśnień złożonych przez ŚKW PSP wynika, że na dzień 30 czerwca 2020 r. liczba obowiązujących ww. umów nie zmieniała się.

(akta kontroli str. 130, 254, 379, 388-390)

1.4. W województwie śląskim została utworzona Śląska Brygada Odwodowa⁵², będąca odwodem operacyjnym ŚKW PSP, którego część stanowi element centralnego odwodu operacyjnego tworzonego przez Komendanta Głównego

⁴⁵ W dziedzinach: transport wodny, ratownictwo podwodne, ratownictwo wysokościowe zurbanizowane, ratownictwo jaskiniowe, ratownictwo górskie, transport lotniczy, poszukiwanie osób zasypanych.

⁴⁶ W dziedzinie konstrukcji cystern.

⁴⁷ W zakresie ratownictwa chemiczno-ekologicznego w dziedzinie właściwości materiałów wybuchowych.

⁴⁸ Dalej: RDLP.

⁴⁹ Dalej: GDDKiA.

⁵⁰ Z tego 13 umów w zakresie ratownictwa technicznego (w dziedzinach: inżynierii konstrukcji budowlanych, transportu drogowego, infrastruktury gazowej i komunalnej, osuwisk ziemi, transportu wodnego, ratownictwa podwodnego, transportu kolejowego i infrastruktury energetycznej), trzy umowy w zakresie dziedzin niezidentyfikowanych (zachowanie zwierząt, zagrożenia biologiczne i epidemiologiczne), dwie umowy w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego (w dziedzinach: właściwości materiałów niebezpiecznych i materiałów wybuchowych) i jedna umowa w zakresie ratownictwa medycznego w dziedzinie medycyny ratunkowej.

⁵¹ Aktualizacja w 2019r r. Dalej: WPR.

⁵² Dalej: ŚBO.

PSP⁵³. Ustalając skład odvodu uwzględniono wymagania zawarte w rozporządzeniu o ksrg tj.:

- zgodnie z § 47 ust. 1, w skład ŚBO wchodził dowódca brygady, sztab brygady wraz z jego szefem, Batalion Centralnego Odvodu Operacyjnego⁵⁴ „Katowice” oraz Wojewódzki Odwód Operacyjny⁵⁵ – 16 kompanii gaśniczych OSP⁵⁶;
- zgodnie z § 50 ust. 1, ŚKW PSP powołał dowódcę i szefa sztabu ŚBO oraz ustalił funkcje w WOO enumeratywnie wymienione w § 50 ust. 3⁵⁷.

Z wyjaśnień ŚKW PSP wynika, że kryterium doboru wielkość sił i środków brygady w zakresie kompanii gaśniczych, było determinowane liczbą jednostek OSP na terenie powiatu.

(akta kontroli str. 130-131, 264-310, 335-348, 412-460)

W rozkazach Nr 105/2019 i Nr 55/2020 ws. powołania ŚBO, ŚKW PSP polecił KP/KM opracowanie i wdrożenie dokumentacji operacyjnej WOO, w której wyznaczone zostały rejon koncentracji poszczególnych pododdziałów WOO na obszarze województwa śląskiego oraz czas osiągnięcia gotowości operacyjnej w tych rejonach.

(akta kontroli str. 131,266, 311-331, 414)

Dane na temat gotowości operacyjnej poszczególnych pododdziałów WOO powołanych na bazie jednostek OSP były aktualizowane przez KP/KM na przełomie listopada i grudnia 2019 r., zgodnie z Rozkazem nr 105/2019 ws. powołania ŚBO. W 2020 r. w piśmie⁵⁸ z 1 czerwca 2020 r., ŚKW PSP polecił KP/KM PSP kolejną aktualizację ww. danych oraz przekazanie propozycji i uwag w przedmiotowym zakresie. Wszyscy KP/KM dokonali aktualizacji dokumentacji kompanii gaśniczych we wrześniu 2020 r.

(akta kontroli str. 131-132, 266, 332-334)

Ponadto ŚKW PSP wyjaśnił, że obsady SK KM/KP po objęciu w danym dniu służby aktualizują stan gotowości zastępów wchodzących w skład WOO, poprzez system SWD PSP. Każdy brak stałej dyspozycyjności jest oznaczany w SWD PSP. Po wykonaniu tych czynności obsada SKKW w SWD PSP analizuje stan gotowości całego wojewódzkiego odvodu operacyjnego. Raport z przebiegu służby w SKKW jest codziennie przedkładany Dowódcy i Z-cy Dowódcy ŚBO, a w każdy poniedziałek do Wydziału Technicznego KW PSP jest wysyłane zestawienie

⁵³ Rozkaz nr 55/2020 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie powołania, organizacji i zasad dysponowania odwodami operacyjnymi. Wcześniej obowiązywały dwa rozkazy Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach: Rozkaz Nr 105/2019 z dnia 27 listopada 2019 r. i Rozkaz nr 6/2016 z dnia 22 lipca 2016 r., oba w sprawie powołania, organizacji i zasad dysponowania odwodami operacyjnym.

⁵⁴ W skład którego wchodziły m.in.: dwie kompanie gaśnicze, dwie kompanie specjalne (powodziowa ewakuacyjna i powodziowo pompowa), pluton specjalny logistyczny oraz 11 specjalistycznych grup ratowniczych (4 ratownictwa chemiczno-ekologicznego (dalej: *SGRChem-Eko*), 2 ratownictwa technicznego (dalej: *SGRT*), 2 ratownictwa wysokościowego (dalej: *SGRW*), 2 poszukiwawczo-ratownicze (dalej: *SGPR*) i 1 ratownictwa wodno-nurkowego (dalej: *SGRW-N*)). Dalej: *BCOO*.

⁵⁵ Dalej: *WOO*.

⁵⁶ Kompanie gaśnicze: nr 1 Będzin, nr 2 Bielsko-Biała, nr 3 Cieszyn, nr 4 Częstochowa, nr 5 Gliwice, nr 6 Kłobuck, nr 7 Lubliniec, nr 8 Myszków, nr 9 Pszczyna, nr 10 Racibórz, nr 11 Rybnik, nr 12 Tarnowskie Góry, nr 13 Tychy, nr 14 Wodzisław Śląski, nr 15 Zawiercie, nr 16 Żywiec.

⁵⁷ Zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozkazu ŚKW nr 105/2019 Nieetatowe dowództwo kompanii (Dowódców i Zastępców Dowódcy Kompanii) powołuje, w uzgodnieniu ze ŚKW PSP, spośród strażaków PSP właściwy terenowo KP/KM, określając jednocześnie zakres ich obowiązków.

⁵⁸ Znak: WR.0133.2.2.2020.AJ.

wycofanych zastępów z JRG wchodzących w skład WOO, celem dalszego nadzoru nad wycofaniami.

(akta kontroli str. 396, 398-401)

Dokumentacja operacyjna 16 kompanii gaśniczych wchodzących w skład WOO na obszarze województwa zawierała dane określone w § 44 ust. 6 rozporządzenia o ksrq:

- wykaz sił wchodzących w skład poszczególnych kompanii gaśniczych;
- zasady dysponowania i alarmowania;
- wykaz rejonów koncentracji oraz czasów osiągnięcia gotowości operacyjnej;
- dane radiowe kompanii.

(akta kontroli str. 319-331, 684-685)

Dla zapewnienia możliwości prowadzenia działań ratowniczych bez dodatkowego zaprowiantowania KW PSP dysponowała 98 racjami żywnościowymi (pakiety 36h dla każdego strażaka).

(akta kontroli str. 132, 239)

W okresie objętym kontrolą SiŚ wchodzące w skład ŚBO były dysponowane na tereny miast województwa śląskiego 283 razy, z tego SGRChem-Eko – 172 razy, SGRW-N – 48 razy, SGPR – 30 razy, SGRT – 20 razy i SGRW – 13 razy.

(akta kontroli str. 397, 402-411)

WOO może podjąć działania ratownicze obejmujące walkę z pożarami oraz innymi klęskami żywiołowymi.

(akta kontroli str. 133)

1.5. Na terenie województwa śląskiego zostało utworzonych 11 specjalistycznych grup ratowniczych⁵⁹, dla których zostały ustalone obszary chronione, wprowadzone do stosowania z dniem 9 listopada 2018 r.

(akta kontroli str. 136, 1054-1065)

1.6. KW PSP realizując obowiązek wynikający z § 8 ust. 4 pkt 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego⁶⁰ poddawał analizie sieć jednostek ksrq województwa śląskiego zarówno pod względem rozmieszczenia jednostek, jak i w aspekcie wielkości obszarów chronionych i czasu dotarcia do miejsca zdarzenia. Uwzględniając te czynniki w Analizie zabezpieczenia operacyjnego województwa śląskiego, celem skrócenia czasu dojazdu sił i środków⁶¹ sformułowano m.in. wniosek nr 2.5 dotyczący zakończenia prac nad wyznaczeniem nowych obszarów chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem SiŚ pierwszego rzutu. W efekcie zaktualizowano obszary chronione⁶² dla JRG PSP województwa śląskiego, które zostały wprowadzone do stosowania w jednostkach podległych decyzją nr 229/2019 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w dniu 26 września 2019 r. W czasie kontroli NIK trwały prace nad analizą wprowadzonych zmian w celu ich ewentualnej aktualizacji.

(akta kontroli str. 68-69, 98-104, 355, 364-365)

⁵⁹ Cztery SGRChem-Eko: „Katowice-Piotrowice”, „Gliwice-Łabędy”, „Częstochowa”, „Bielsko-Biała”, dwie SGRT: „Dąbrowa Górnicza” i „Bielsko-Biała”, dwie SGRW: „Radzionków” i „Jastrzębie Zdrój”, dwie SGPR: „Radzionków” i „Jastrzębie Zdrój” oraz jedna SGRW-N „Bytom”.

⁶⁰ Dz.U. poz. 1319. Dalej: *rozporządzenie o ksrq*.

⁶¹ Dalej: SiŚ.

⁶² Obszar w granicach którego, niezależnie od podziału administracyjnego, SiŚ podmiotu ksrq właściwe dla rodzaju zagrożenia, przybędą do miejsca zdarzenia w najkrótszym czasie.

Analiza zagrożeń na obszarze województwa śląskiego została przeprowadzona z uwzględnieniem elementów wymienionych w § 2 rozporządzenia o ksrq.

Na podstawie obliczeń przeprowadzonych według metodologii wskazanej w załączniku nr 1 do rozporządzenia o ksrq określono mały stopień zagrożenia (Z_{II}) dla pięciu powiatów województwa śląskiego, średni stopień zagrożenia (Z_{III}) dla 19 powiatów i duży stopień zagrożenia (Z_{IV}) dla siedmiu powiatów⁶³. Podstawą oceny zagrożeń występujących na terenie całego województwa były analizy dokonane przez w 31 KP/KM PSP.

(akta kontroli str. 134, 1123-1131)

Aktualizacja zagrożeń za 2019 r., dokonana w lutym 2020 r., względem roku 2018 dotyczyła:

- wskaźników zagrożeń dla niektórych powiatów (bez wpływu na ich stopnie zagrożeń)⁶⁴,
- wskazanej liczby budynków wysokich i wysokościowych.

Jak wyjaśnił ŚKW PSP: „Pozostałe informacje nie uległy zmianie, gdyż albo pozostawały wciąż aktualne, albo stanowiły wyłącznie informację ogólną, bez wpływu na merytoryczny wynik analizy i dopuszczono ich dotychczasową postać. (...). Ograniczony zakres zmian w analizie zagrożeń na obszarze województwa śląskiego za rok 2019, względem analizy zagrożeń za rok 2018, nie oznacza jednak, iż w aspekcie merytorycznym przy aktualizacji przedmiotowego dokumentu, nie uwzględniono wszystkich czynników określonych w rozporządzeniu w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, mających wpływ na stopnie zagrożenia gmin i powiatów.

(akta kontroli str. 1152-1153)

W analizie zabezpieczenia operacyjnego⁶⁵ województwa śląskiego uwzględniono zagadnienia wymienione w § 8 ust. 4 i 5 oraz § 10 rozporządzenia o ksrq, określając m.in.:

- gotowość operacyjną, z podziałem na rodzaj zagrożenia oraz całodobową dyspozycyjność;
- obszary, dla których prawdopodobny czas przybycia do zdarzenia pierwszych i kolejnych sił i środków podmiotów ksrq wynosi odpowiednio do 8 minut i do 15 minut, w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany;
- dla każdej dziedziny ratownictwa najbardziej prawdopodobny czas przybycia pierwszych i kolejnych specjalistycznych grup ratowniczych w celu wyznaczenia dla nich obszarów chronionych lub ich zmiany.

(akta kontroli str. 355-365, 1137-1141, 1157-1182)

ŚKW PSP wyjaśniając powód uwzględnienia w Analizie zabezpieczenia operacyjnego województwa śląskiego, obszarów działania z czasem dojazdu pierwszej jednostki ratowniczej wynoszącym 8 minut, podczas gdy przy tworzeniu sieci jednostek ksrq przyjęto czas dojazdu pierwszej jednostki – 15 minut podał m.in., że:

- obszary takie zostały uwzględnione w analizie ponieważ: „wynika to z zapisów § 8 ust. 4. pkt 2 *rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji krajowego*

⁶³ M. Bytom, M. Chorzów, M. Dąbrowa Górnicza, M. Katowice, M. Sosnowiec, M. Tychy, M. Zabrze.

⁶⁴ Dotyczy powiatów: Tychy, bieruńsko-lędziński, mikołowski, lubliniecki, będziński oraz jędrzejowski (województwo świętokrzyskie) – jako powiat sąsiadujący z obszarem województwa śląskiego.

⁶⁵ Dalej: AZO.

systemu ratowniczo-gaśniczego (...). W odniesieniu do podmiotów realizujących powszechne czynności ratownicze przyjęto następujące czasy gotowości do podjęcia działań (czas od momentu zaalarmowania do momentu wyjazdu do akcji - czasy zostały ustalone przez KG PSP jednolicie na terenie całego kraju na podstawie badania czasów alarmowania i wyjazdu do akcji zgodnie z *metodyką budowy planu sieci jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych przewidzianych do włączenie do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego z października 2016r.*): JRG – 3 minuty, OSP w KSRG – 10 minut (zasięg do 8 minut nie istnieje), (przyjęcie powyższych parametrów oznacza, że np. przy wyznaczaniu zasięgu działania do 15 minut, czas jazdy zastępu ratowniczego JRG PSP i PJRG PSP=12 minut). W związku z powyższym dla ustalenia sieci podmiotów ksrgr przyjmuje się czas dojazdu do 15 minut. Na uwagę zasługuje również fakt, iż dane te są również wykorzystywane w trakcie realizacji zadań ŚKW PSP z zakresu planowania operacyjnego na terenie województwa. Ma to szczególne znaczenie w aglomeracji katowickiej, gdzie odległości pomiędzy poszczególnymi JRG PSP są niewielkie w stosunku do reszty województwa (duża ilość miast graniczących bezpośrednio ze sobą).

- na podstawie analizy danych operacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem danych przestrzennych podmiotów ksrgr, którą przeprowadzono z wykorzystaniem będących w posiadaniu KW PSP w Katowicach narzędzi analitycznych GIS⁶⁶ oraz bazę danych przestrzennych POSTGRES⁶⁷ zawierającą tematyczne warstwy danych, które posłużyły do stworzenia map cyfrowych będącej reprezentacją przestrzenną analizy, został sformułowany wniosek 2.5. zawarty w Analizie zabezpieczenia operacyjnego województwa śląskiego dotyczący wyznaczenia obszarów chronionych i ujednoczenia ich na obszarze całego województwa celem skrócenia czasów dojazdów sił i środków pierwszego rzutu. Ponadto na tej podstawie sformulowano wniosek nr 2.1. z analizy zabezpieczenia operacyjnego, który dotyczył rozbudowy sieci jednostek ksrgr. Dokonano tego w oparciu o szereg kryteriów operacyjnych i przy uwzględnieniu szacowania poziomu zagrożenia, dokonano oceny stopnia zabezpieczenia operacyjnego poszczególnych gmin, co miało decydujący wpływ na możliwości włączenia kolejnych jednostek OSP z danej gminy do systemu”.

Analiza zabezpieczenia operacyjnego była aktualizowana w maju 2019 roku w zakresie m.in.: liczby jednostek OSP w ksrgr i poza nią, danych teleadresowych podmiotów, danych dotyczących sieci jednostek realizujących zadania z zakresu ratownictwa specjalistycznego, liczby interwencji za rok 2018 względem roku 2017.

(akta kontroli str. 134, 241-242, 789-799, 1157-1158, 1161, 1178, 1182)

Na podstawie analizy zagrożeń oraz analizy zabezpieczenia operacyjnego województwa śląskiego sporządzono wnioski służące poprawie funkcjonowania ksrgr. Wnioski zostały przekazane do Wojewody Śląskiego pismem znak WR.0760.36.2019.MRO z dnia 12 sierpnia 2019 celem podjęcia działań zmierzających do poprawy funkcjonowania ksrgr na terenie województwa. Wnioski dotyczyły funkcjonowania ksrgr w zakresie:

⁶⁶ GIS - ang. *geographic information system, GIS*) – system informacyjny służący do wprowadzania, gromadzenia, przetwarzania oraz wizualizacji danych geograficznych, którego jedną z funkcji jest wspomaganie procesu decyzyjnego.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/System_informacji_geograficznej - data dostępu 27 sierpnia 2020.

⁶⁷ POSTGRES - PostgreSQL często nazywany także Postgres to, obok MySQL i SQLite, jeden z trzech najpopularniejszych otwartych systemów zarządzania relacyjnymi bazami danych.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/PostgreSQL> - data dostępu 27 sierpnia 2020.

- rozbudowy sieci jednostek kserg,
- skrócenia czasu dojazdów sił i środków pierwszego rzutu – wyznaczenie nowych obszarów chronionych,
- zapewnienia stałego utrzymywania poziomu gotowości operacyjnej „ABC” Specjalistycznej poprzez podpisywanie kontraktów pomiędzy KM PSP w Jastrzębiu-Zdroju, a przewodnikami psów posiadających specjalność gruzowiskową,
- uwzględnienie udziału w ćwiczeniach zgrywających w zakresie wykonywanych zadań na obszarach chronionych przez specjalistyczne grupy ratownicze (w ramach kserg) spoza terenu woj. śląskiego,
- rozwoju Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego w Bielsku-Białej do poziomu gotowości operacyjnej „C” – aktualny poziom „AB”.

W celu realizacji ww. wniosków: włączone zostały do kserg jednostki OSP Górki Śląskie (powiat raciborski, gmina Nędza) oraz OSP Nielewka (powiat żywiecki, gmina Milówka); zaktualizowano obszary chronione poszczególnych podmiotów systemu, które zostały wprowadzone do stosowania w jednostkach podległych decyzją nr 229/2019 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego w dniu 26 września 2019 roku; zawarto umowę w marcu 2020 r. pomiędzy KM PSP w Jastrzębiu Zdroju a opiekunem psa ratowniczego; specjalistyczne grupy ratownicze uczestniczą w organizowanych na poziomie krajowym ćwiczeniach ratowniczych organizowanych przez poszczególne KW PSP. Natomiast w związku z rozpoczęciem przez KG PSP w styczniu 2020 r. działań w celu aktualizacji zasad organizacji ratownictwa chemiczno-ekologicznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym realizację wniosku dot. podniesienia przez ww. specjalistyczną grupę z Bielska-Białej do gotowości operacyjnej do poziomu „C” przełożono do czasu wejścia w życie znowelizowanych zasad.

(akta kontroli str.135, 240-242, 364-365)

1.7. Wojewódzki Plan Ratowniczy województwa śląskiego uwzględniał elementy wymienione w § 7 ust. 2 rozporządzenia o kserg oraz został zatwierdzony przez Wojewodę Śląskiego⁶⁸ po uzyskaniu pozytywnej opinii KG PSP⁶⁹.

(akta kontroli str. 391-395, 1183-1195)

Zgodnie z § 12 rozporządzenia o kserg Wojewódzki Plan Ratowniczy był aktualizowany w IV kwartale 2019 r. m.in. w zakresie:

- danych teleadresowych podmiotów kserg i jednostek ochrony przeciwpożarowej niebędących podmiotami kserg oraz innych podmiotów mogących wspomagać organizację działań ratowniczych,
- wykazu SiŚ podmiotów kserg i jednostek ochrony przeciwpożarowej pozostających poza strukturami systemu,
- informacji dotyczących ekspertów ds. prognozowania zagrożeń oraz specjalistów do spraw ratownictwa.
- danych zespołu dokonywania oględzin katastrof, miejsc przestępstw o charakterze terrorystycznym oraz identyfikacji ofiar,

(akta kontroli str. 135, 381)

1.8. W warunkach pandemii koronawirusa COVID-19 podmioty kserg rozpoczęły współpracę z:

⁶⁸ Pismo nr ZKIII.68.75.2019 z 19 grudnia 2019 r.

⁶⁹ Pismo nr CKR-II-0754/83-2/19 z 20 listopada 2019 r.

- Policją oraz Powiatowymi Stacjami Sanitarno-Epidemiologicznymi w Katowicach w zakresie przekazywania informacji o osobach przebywających na kwarantannie oraz dekontaminacji radiowozów oraz pomieszczeń użyteczności publicznej⁷⁰;
- Strażą Graniczną w zakresie pomiaru temperatury osób w ruchu granicznym;
- władzami samorządowymi w zakresie dostarczania żywności i wszelkich środków niezbędnych do życia osobom objętych kwarantanną⁷¹;
- Urzędem Wojewódzkim, na prośbę którego rozstawiono namioty jako przyszpitalne izby przyjęć i objęto je kontrolą⁷².

(akta kontroli str. 461, 500-501, 574-578)

Zagrożenie ze strony COVID-19 nie miało wpływu na gotowość operacyjną jednostek oraz wykonywanie ustawowych działań ratowniczych, mimo iż wystąpiły przypadki absencji ratowników spowodowane chorobą, kwarantanną i opieką. Już w początkowym okresie pandemii ŚKW PSP przekazał do stosowania, podległym KP/KM:

- *Wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego⁷³ Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji⁷⁴ w sprawie postępowania funkcjonariuszy i pracowników mających kontakt z osobami podejrzanymi o zakażenie/zakażonymi nowym typem koronawirusa SARS-CoV-2⁷⁵;*
- *Procedurę postępowania w stosunku do osoby podejrzanej o COVID-19 lub z potwierdzonym jej rozpoznaniem⁷⁶;*

Ww. wymienione wytyczne i procedura miały na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa wśród funkcjonariuszy PSP, pracowników cywilnych oraz pozostałych podmiotów ksr⁷⁷. Wywiad dyżurnych stanowisk kierowania oraz rozpoznanie wstępne kierującego działaniami ratowniczymi⁷⁸ rozwinęło o rozpoznanie pod kątem możliwego zagrożenia ze strony SARS-CoV-2.

Ponadto ŚKW PSP polecił podległym KP/KM dokonać sprawdzenia gotowości do użycia sprzętu (namiotów pneumatycznych, łóżek polowych, kontenerów kwaterunkowych, sanitarnych i dekontaminacyjnych, przyczepek i kabin dekontaminacyjnych, ubrań specjalnych ochrony biologicznej typu „TYCHEM” oraz zestawów do dekontaminacji wstępnej) oraz przeprowadzić ćwiczenia doskonalące z jego użyciem (na wszystkich zmianach JRG)⁷⁹.

(akta kontroli str. 462, 465-493, 496-497)

Celem zabezpieczenia strażaków ksr⁷⁷ w czasie prowadzenia działań ratowniczych w warunkach pandemii koronawirusa COVID-19 podjęto następujące działania:

⁷⁰ Pismo KW PSP nr WR.5553.12.9.2020.WR z 16 marca 2020 r.

⁷¹ Komunikat SKKW PSP nr 6/2020 z dnia 16 marca 2020 r.

⁷² Codzienny przegląd techniczny namiotów i sprzętu.

⁷³ Dalej: GIS.

⁷⁴ Dalej: MSWiA.

⁷⁵ Pismem nr WR.5553.12.2020.WR z 28 lutego 2020 r.

⁷⁶ Procedura z dnia 13 marca 2020 r., przekazana 17 marca 2020 r.

⁷⁷ Zgodnie z procedurą, funkcjonariusze realizujący czynności służbowe powinni być zabezpieczeni w: maskę pełnotwarzową z filtrem FFP2 lub FFP3, półmaski z filtrem FFP2 lub FFP3, rękawiczki ochronne (dwie pary), kombinezon ochronny, gogle lub okulary ochronne.

⁷⁸ Dalej: KDR.

⁷⁹ Pismo z dnia 4 marca 2020 r. nr WR.5553.12.2020.WR.

- zobligowano strażaków do przestrzegania wysokiego reżimu sanitarnego⁸⁰,
- każdorazowo przed przyjęciem zgłoszenia przez System Informatyczny Wojewódzkiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego⁸¹ bądź telefonicznie na numer 998, pełniący służbę dyżurny SKKP/KM przeprowadzał wywiad z osobą zgłaszającą nt. zagrożeń związanych z koronawirusem,
- wprowadzono czterozmianowy system pełnienia służby dla służby dyżurnej SKKW⁸², służby dyżurnej SKKP/KM⁸³ oraz zmian służbowych JRG⁸⁴ z zachowaniem reżimu sanitarnego,
- stworzono w KW PSP bazę (dla terenu woj. śląskiego) sprzętu zabezpieczającego⁸⁵, który był przekazywany KP/KM PSP woj. śląskiego w razie zgłoszenia zapotrzebowania⁸⁶,
- ŚKW PSP wydał i przekazał do jednostek podległych *Zasady postępowania w celu utrzymania ciągłości działania jednostek PSP w przypadku ich wyłączenia na skutek zdarzenia związanego z wystąpieniem SARS-CoV-2 oraz COVID-19⁸⁷ wraz z załącznikiem Zalecenia w zakresie przywrócenia pomieszczenia na potrzeby zwalczania SARS-CoV-2 przez wyznaczone SGRChem-Eko⁸⁸,*
- ŚKW PSP wydał *Wytyczne dla służby dyżurnej stanowiska kierownika komendanta wojewódzkiego PSP w zakresie działań prewencyjnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2⁸⁹,*
- SKKW PSP w trybie bieżącym monitorowało sytuację pandemii na terenie województwa śląskiego⁹⁰.
- SKKW PSP przekazało KP/KM województwa śląskiego *Wytyczne dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do KSRG*

⁸⁰ Pismo KG PSP z 26 lutego 2020 r. nr CKR_VI-0754/5-1/20 oraz pismo KW PSP z 16 marca 2020 r. nr WR.5553.12.9.2020.WR.

⁸¹ Dalej: *SI WCPR*.

⁸² Rozkazem ŚKW PSP nr 36/2020 z 26 marca 2020 r., obowiązującym od 30 marca 2020 r. i odwołanym od 1 lipca 2020 r. Rozkazem nr 48/2020 z 25 czerwca 2020 r.. Następnie Rozkazem ŚKW PSP nr 54/2020 z 7 sierpnia 2020 r., w celu zmniejszenia ryzyka zakażenia wirusem SARS-CoV-2 etatowej obsady SKKW, ponownie wprowadzono czterozmianowy system pełnienia służby dyżurnej SKKW.

⁸³ Rozkaz ŚKW PSP nr 39/2020 z 31 marca 2020 r., obowiązujący od 1 kwietnia 2020 r. i odwołany od 1 lipca 2020 r. Rozkazem ŚKW PSP nr 48/2020 z 25 czerwca 2020 r.

⁸⁴ Rozkaz ŚKW PSP nr 40/2020 z 3 kwietnia 2020 r., obowiązujący od 6 kwietnia 2020 r. i odwołany od 1 lipca 2020 r. Rozkazem ŚKW PSP nr 48/2020 z 25 czerwca 2020 r.

⁸⁵ W wyniku polecenia KG PSP, zawartego w piśmie z 11 marca 2020 r. nr CKR-VI-0754/5-4/20, planowania i bezzwłocznego realizowania zakupów wyposażenia ochronnego, środków dezynfekcyjnych oraz innego wyposażenia potrzebnego do zwalczania wirusa COVID-19, KW PSP zakupiła na kwotę 2.153, 3 tys. zł m.in. gogle i okulary ochronne, przyłbice, półmaski i maski ochronne, kombinezony ochronne (TYCHEM. KOM-1, Pro Chem, TYVEK), płyny i środki do dezynfekcji, rękawice ochronne, opryskiwacze do dezynfekcji oraz środki do fumigacji. KW PSP zakupiła również izolator transportowy (1 szt.), namioty z nagrzewnicami (8 szt.), namioty pneumatyczne NPS 37 (8 szt.) oraz zestaw do dekontaminacji.

⁸⁶ Przykładowo na zgłoszone zapotrzebowanie, w dniu 21 kwietnia 2020 r. KW PSP wydała 500 szt. maseczek chirurgicznych KM PSP w Chorzowie, 25 maja 2010 r. taką samą ilość maseczek wydała KM PSP w Rudzie Śl. W dniu 10 czerwca KM PSP w Częstochowie wydano 200 szt. maseczek FFP 2 i 2 tys. rękawiczek lateksowych/nitrylowych.

⁸⁷ Dokument z dnia 27 marca 2020 r., opracowany z rozkazu ŚKW PSP nr 36/2020 z 26 marca 2020 r. przez Wydział Operacyjny KW PSP.

⁸⁸ Dokument został zaktualizowany w dniu 2 kwietnia 2020 r.

⁸⁹ Dokument z dnia 27 marca 2020 r., opracowany z rozkazu ŚKW PSP nr 36/2020 z 26 marca 2020 r. przez Wydział Operacyjny KW PSP.

⁹⁰ Zgodnie z pismem z 9 marca 2020 r. nr WR.5553.12.6.2020.WR, wprowadzono dobowy system raportowania między SK PSP w zakresie danych dot. działań PSP w związku z zagrożeniem koronawirusem. Wszystkie SKKP/KM PSP przekazywały ww. dane co 24 godziny do SKKW PSP.

w przypadku realizacji działań wobec osób objętych kwarantanną (osób potencjalnie zagrożonych koronawirusem COVID-19)⁹¹.

(akta kontroli str. 462-463, 498-569, 579)

Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. jednostki ksrq na terenie województwa śląskiego wyjeżdżały do działań ratowniczych związanych z pandemią koronawirusa 715 razy.

(akta kontroli str. 464, 837)

1.9. Według wyjaśnień SKW PSP zasadniczym problemem w funkcjonowaniu ksrq jest niedostosowanie przepisów rozporządzenia o ksrq, które „nie nadszają” za postępem informatycznym w PSP, w szczególności w zakresie korelacji z Systemem Wspomagania Decyzji PSP (SWD PSP). System SWD PSP w znaczący sposób ułatwia gromadzenie i przetwarzanie danych na potrzeby ksrq, co nie znajduje odzwierciedlenia w ww. rozporządzeniu. Jako przykłady braku ich dostosowania podał:

- rozdział 7 rozporządzenia „Prowadzenie dokumentacji działań ratowniczych oraz dokumentacja ksrq” wraz z przepisem § 44 ust. 1 pkt 2, zgodnie z którym analiza gotowości operacyjnej powinna zawierać „ilość, rodzaj i parametry taktyczne oraz techniczno-użytkowe sprzętu ratowniczego i sprzętu ochrony osobistej”, a które to dane zawiera SWD PSP,
- rozdział 5 „Kierowanie działaniem ratowniczym”, w którym ... *same poziomy kierowania budzą wątpliwości. Zasadnym wydaje się zrewidowanie tego zagadnienia, biorąc pod uwagę doświadczenia z przejmowania kierowania w zdarzeniach charakterystycznych. W naszej ocenie rozdział 5 (...) powinien być konsekwencją pragmatyki działań ratowniczych i w sposób prosty oraz czytelny definiować kierowanie działaniami, a także wskazywać konieczność jego przejmowania przez wyznaczone osoby. Należy zwrócić uwagę, że komendant wojewódzki PSP i oficer operacyjny województwa mogą przejmować kierowania interwencyjne i strategiczne, a nie mogą przejąć kierowania taktycznego.*

Ponadto w ramach prac Wojewódzkiego zespołu ds. standardu oraz rozmieszczenia wyposażenia samochodów ratowniczo-gaśniczych⁹² podjęto próbę opracowania standaryzowanego rozmieszczenia wymaganego wyposażenia w nowo zakupywanych pojazdach ratowniczo-gaśniczych typoszeregu GBA 2/26, GCBA 4/24 i GCBA 7/40 w województwie śląskim.

(akta kontroli str. 1087-1091)

SKW PSP wskazał również, że w sytuacji pandemii COVID-19, trudności i ograniczenia w realizacji zadań związanych z zapewnieniem przygotowania jednostek ksrq związane były głównie z:

- wstrzymaniem a później ograniczeniem prowadzenia inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów ksrq;
- wstrzymaniem organizacji ćwiczeń dla podmiotów ksrq (z wyłączeniem ćwiczeń organizowanych na terenie macierzystej JRG – traktowanych jako doskonalenie zawodowe);
- wstrzymaniem szkoleń i odpraw. Jediną wskazaną formą prowadzenia odpraw i wymiany informacji były wideokonferencje;

⁹¹ Komunikat SKKW PSP z 14 marca 2020 r. nr 6/2020.

⁹² Zespół powołany spośród funkcjonariuszy KP/KM województwa śląskiego.

- wstrzymaniem przeprowadzania okresowej oceny sprawności fizycznej strażaków PSP.

(akta kontroli str. 464, 570-573)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

ŚKW PSP ustalił docelowy plan sieci jednostek ksrsg na terenie województwa na podstawie obowiązującej metodyki i podejmował działania w celu jego realizacji, tj. włączał do ksrsg kolejne jednostki z tej sieci, w ustalonych terminach. W 2019 r. włączono do ksrsg dwie jednostki z dwóch zaplanowanych do włączenia, natomiast z trzech jednostek zaplanowanych do włączenia w 2020 r., do czasu zakończenia kontroli NIK włączono jedną jednostkę. Realizacja przyjętego planu poddawana była corocznemu monitoringowi w aspekcie wielkości obszarów chronionych i czasu dotarcia do miejsca zdarzenia, a Komendant dysponował bieżącymi informacjami o zdolności do podejmowania działań ratowniczych przez jednostki ksrsg na terenie województwa.

ŚKW PSP wnioskował do KG PSP o włączenie do ksrsg nowych jednostek zgodnie z przyjętym planem. Treść trójstronnych porozumień zawierała wszystkie elementy wymagane przepisami, a Komendant rzetelnie dokonywał oceny, czy proponowana do włączenia do ksrsg spełnia wymagane warunki.

Komendant zorganizował wojewódzki odwód operacyjny, którego skład spełniał wymagania z § 47 ust 1 i 2 oraz § 50 ust. 1 i 3 rozporządzenia o ksrsg, wyznaczył dla odvodu rejon koncentracji pododdziałów i oddziałów oraz czas osiągnięcia gotowości operacyjnej. Rzetelnie monitorował stan gotowości operacyjnej sił i środków włączonych do odvodu.

Komendant powołał grupy ratownictwa specjalistycznego i zgodnie z wymaganiami wynikającymi z przepisów ustalił dla nich obszary chronione, a także rzetelnie monitorował stan gotowości operacyjnej powołanych przez siebie grup.

Analiza zagrożeń i analiza zabezpieczenia operacyjnego województwa zostały opracowane zgodnie z wymaganiami przepisów i były prawidłowo aktualizowane, a wnioski z niej wynikające były na bieżąco wdrażane.

OBSZAR

2. Wymiana informacji i koordynacja działań jednostek ksrsg prowadzących działania ratownicze

Opis stanu
faktycznego

2.1. ŚKW PSP ustalił zasady powiadamiania i współdziałania podmiotów na obszarze województwa podczas działań ratowniczych zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia o ksrsg, umieszczając je w *Planie Ratowniczym dla województwa śląskiego*⁹³ w formie karty Z-12 pn. *Współdziałanie z ksrsg ze służbami i podmiotami zobowiązanymi przepisami, umową (porozumieniem) lub uzgodnieniem do współpracy w akcjach ratowniczych oraz Zasad powiadamiania służb i podmiotów ratowniczych oraz instytucji wspomagających działania ratownicze z poziomu wojewódzkiego*.

W przedmiotowych zasadach uwzględniono następujące podmioty i służby współdziałające: Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego⁹⁴, Komendę

⁹³ Dalej: Plan ratowniczy.

⁹⁴ Dalej: WCZK.

Wojewódzką Policji, Państwowe Ratownictwo Medyczne⁹⁵, Regionalną Dyрекcyję Lasów Państwowych, Straż Graniczną, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska⁹⁶, Inspekcję Weterynaryjną, Państwową Inspekcję Sanitarną⁹⁷, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe⁹⁸, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe⁹⁹, Centralną Stację Ratownictwa Górniczego¹⁰⁰, Polskie Koleje Państwowe, Siły Zbrojne RP, Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego¹⁰¹, Polskie Centrum Krwiodawstwa¹⁰², Związek Harcerstwa Polskiego¹⁰³, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej¹⁰⁴, służby celno-skarbowe, administrację rządową i samorządową. Powiadamanie, zasady udziału ww. podmiotów w zadaniach ratowniczych lub wspomagających oraz zakres zadań został określony w stosownych przepisach lub porozumieniach.

(akta kontroli str. 586-589)

2.2. W zakresie organizacji i prowadzenia działań ratowniczych KW PSP współpracował z:

- Prokuraturą i Policją w zakresie działań związanych z nielegalnymi składowiskami odpadów niebezpiecznych;
- Policją, PRM, władzami samorządowymi oraz organizatorami Mistrzostw Świata FIFA U20 Polska 2019 r.¹⁰⁵ oraz Tour de Pologne 2019¹⁰⁶ w zakresie zabezpieczenia ww. imprez sportowych;
- Policją, Wojskiem Polskim, Żandarmerią Wojskową, Służbą Ochrony Państwa i PRM w zakresie zabezpieczenia Centralnych Uroczystości Święta Wojska Polskiego w Katowicach¹⁰⁷;
- Strażą Graniczną w zakresie organizacji i prowadzenia pomiarów temperatury ciała osób wjeżdżających na teren RP, w wyniku wybuchu pandemii COVID-19¹⁰⁸;
- PIS w zakresie działań związanych z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 oraz podczas interwencji w przypadkach potwierdzonej infekcji;
- WIOŚ w Katowicach poprzez bieżące działania związane z uwolnieniem do środowiska substancji niebezpiecznych.

Poza jednostkami organizacyjnymi ww. służb i podmiotów ratowniczych, KW PSP na bieżąco prowadziło również współpracę podczas wykonywania zadań z WITD, strażą miejską, pomocą drogową, Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym¹⁰⁹, pogotowiem gazowym i energetycznym, administratorami budynków oraz weterynarzami.

(akta kontroli str. 580-581, 759-762)

⁹⁵ Dalej: *PRM*.

⁹⁶ Dalej: *WIOŚ*.

⁹⁷ Dalej: *PIS*.

⁹⁸ Dalej: *GOPR*.

⁹⁹ Dalej: *WOPR*.

¹⁰⁰ Dalej: *CSRG*.

¹⁰¹ Dalej: *WITD*.

¹⁰² Dalej: *PCK*.

¹⁰³ Dalej: *ZHP*.

¹⁰⁴ Dalej: *IMGW*.

¹⁰⁵ Odbyły się w dniach od 24 maja 2019 r. do 07 czerwca 06.2019 r.

¹⁰⁶ Na terenie województwa śląskiego wyścig odbył się w dniach od 04 sierpnia 2019 r. do 07 sierpnia 2019 r.

¹⁰⁷ Odbyły się w dniach od 09 sierpnia 2019 r. do 16 sierpnia 2019 r.

¹⁰⁸ Komunikat SKKW PSP nr 7/2020 z 14 marca 2020 r.

¹⁰⁹ Dalej: *LPR*.

2.3. Łączność radiowa dla jednostek ksrq na potrzeby działań ratowniczych w województwie śląskim została zorganizowana zgodnie z:

- *Zasadami organizacji łączności alarmowania, powiadamiania, dysponowania oraz współdziałania na potrzeby działań ratowniczych* z 2012 r. wraz z późniejszymi aneksami¹¹⁰,
- *Instrukcją w sprawie organizacji łączności radiowej*, stanowiącej załącznik rozkazu nr 8 Komendanta Głównego PSP z dnia 5 kwietnia 2019 r¹¹¹.
- *Wytycznymi organizacji łączności radiowej na potrzeby prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych PSP na terenie województwa śląskiego*¹¹² wprowadzone do stosowania we wszystkich podległych jednostkach ochrony przeciwpożarowej rozkazem nr 42/2020/WIŁ Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 21 maja 2020 r¹¹³.

(akta kontroli str. 581-582, 602-668, 686-758)

Jak poinformował ŚKW PSP, KDR na miejscu działań ratowniczych ma zapewnioną bezpośrednią łączność radiową z innymi podmiotami ksrq w oparciu o uruchamiany doraźnie kanał sieci radiowej MSWiA „B112”, które posiadają dopuszczenie do pracy w tej sieci, w innym przypadku wyznaczając łącznika radiowego (strażaka PSP dopuszczonego do pracy w sieciach radiowych PSP) utrzymującego łączność radiową pomiędzy podmiotem, do którego został przydzielony, a KDR.

Na terenie województwa śląskiego w działaniach PSP jest wykorzystywana łączność radiowa analogowa.

(akta kontroli str. 581-582)

2.4. System alarmowania jednostek OSP włączonych do ksrq na terenie województwa śląskiego jest zbudowany w oparciu o system selektywnego alarmowania DSP¹¹⁴ pracujący na wyznaczonych do tego celu kanałach radiowych alarmowych w sieci PA¹¹⁵ PSP lub wojewody. Szczegóły dotyczące sposobu alarmowania jednostek, ustalane są w porozumieniach zawieranych przez właściwych miejscowo KP/KM z wójtem/ burmistrzem/prezydentem i podmiotem tworzącym jednostkę OSP.

Dodatkowo jako systemy rezerwowe alarmowania jednostek OSP, wykorzystywane są systemy powiadamiania np. poprzez SMS, powiadamiania telefonicznego GSM lub aplikacje służące do komunikacji.

(akta kontroli str. 171, 177, 186, 198-199, 205, 211, 217, 582, 693)

¹¹⁰ Zatwierdzonymi przez KG PSP w dniu 27 listopada 2012 r., dalej: *Zasady organizacji łączności z 2012 r.*

¹¹¹ Przesłana podległym KP/KM do stosowania pismem z 9 kwietnia 2019 r. nr WIŁ.2613.39.2019.TK wraz z aneksem nr 3 do *Zasad organizacji łączności z 2012 r.*

¹¹² Wytyczne stanowiły doprecyzowanie *Zasad organizacji łączności z 2012 r.*

¹¹³ Rozkaz ŚKW PSP nr 42/2020/WIŁ odwołał równocześnie obowiązujący rozkaz nr 33/2010/WIŁ z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad organizacji łączności w sieciach radiowych UKF PSP na terenie województwa śląskiego oraz rozkaz nr 1/2015/WIŁ z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych organizacji łączności radiowej na potrzeby prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych PSP na terenie województwa śląskiego.

¹¹⁴ Zintegrowany System Alarmowania i Ochrony Ludności (ang. *Digital Signal Procesor*).

¹¹⁵ Sieć Alarmowa – sieć radiowa o stałym obszarze pracy, umożliwiająca nawiązanie łączności pomiędzy stacją SKKP/KM, a stacjami podległymi, zainstalowanymi w jednostkach ochrony przeciwpożarowej. Sieć służąca wyłącznie do uruchamiania systemów selektywnego alarmowania. Dysponentem sieci jest KP/KM PSP. Nadzór nad przestrzeganiem zasad i warunków pracy w sieci na terenie powiatu sprawuje KP/KM PSP. KW PSP sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem sieci na podległym terenie.

Na 385 jednostek OSP włączonych do ksrq w województwie śląskim, 383 jednostki można alarmować poprzez radiowy system selektywnego alarmowania (bezpośrednio z SKKP/KM)¹¹⁶.

(akta kontroli str. 582, 599)

2.5. Na potrzeby funkcjonowania ksrq na terenie województwa śląskiego stosowano następujące systemy informatyczne wykorzystywane centralnie i nadzorowane przez KW PSP:

- SWD PSP (do przetwarzania informacji ze zdarzenia, rejestru wyjazdów i jako baza SiŚ oraz moduł map i zestawień)¹¹⁷,
- system nadzoru i zarządzania pojazdami AVL (*Automatic Vehicle Location*)¹¹⁸.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania w województwie śląskim SWD, ŚKW PSP wydał w dniu 10 grudnia 2012 r. Zarządzenie nr 129/2012/WIŁ, którym wprowadził do stosowania w podległych jednostkach organizacyjnych PSP instrukcję pn. *Zasady wprowadzania danych w Katalogu Sił i Środków Systemu Wspomagania Decyzji* oraz instrukcję zarządzania błędami i zmianami w systemie SWD-ST. W pkt 8 ppkt 1-3 ww. Zarządzenia polecono KP/KM PSP ustalić w terminie do 1 stycznia 2013 r. zasady gromadzenia i przetwarzania danych o siłach i środkach oraz sprawować nadzór nad poprawnością wprowadzanych danych do systemu SWD jak i zorganizować bieżące wprowadzanie danych do rejestru wyjazdów o działaniach ratowniczych, ćwiczeniach doskonalących i wyjazdach gospodarczych i administracyjnych. Ponadto każdy z Naczelników Wydziałów KW PSP reprezentujących poszczególne pionierzy informacji wprowadzanych do SWD posiadał w swoim zakresie obowiązków, wynikających z ww. Zarządzenia, przeprowadzanie okresowej kontroli poprawności danych oraz ich aktualizacji wprowadzanych przez jednostki PSP podległe ŚKW PSP.

(akta kontroli str. 582-583, 590-598, 600-601)

Ponadto jak wyjaśnił ŚKW PSP, w Zarządzeniu nr 129/2012/WIŁ nie określono daty aktualizacji danych w poszczególnych modułach SWD oraz jej częstotliwości, gdyż system ten jest oprogramowaniem, do którego dane są wprowadzane na bieżąco, w danej chwili według potrzeb oraz charakteru aktualizowanej, zmienianej informacji¹¹⁹. Poszczególne moduły tego systemu są powiązane relacyjnie w bazie danych i bez bieżących danych nie można byłoby poprawnie korzystać z systemu SWD.

(akta kontroli str. 600-601)

2.6. Zgodnie z wyjaśnieniem ŚKW PSP, działania ratownicze prowadzone przez jednostki ksrq dokumentowane były według obowiązującego wzoru przez obsady SKKP/KM PSP, zgodnie z podziałem administracyjnym odpowiadającym powstaniu miejsca zdarzenia.

(akta kontroli str. 583, 595-598)

¹¹⁶ Dwie jednostki OSP nie posiadają tego typu alarmowania, ponieważ ich siedziby znajdują się w JRG (KM PSP Częstochowa i KM PSP Jastrzębie Zdrój). Na dzień 24 sierpnia 2020 r. w trzech jednostkach OSP: OSP Górniki, m. Bytom, OSP Górne, m. Jastrzębie Zdrój, oraz OSP Grzybowice, m. Zabrze wystąpiła przerwa w działaniu systemu selektywnego alarmowania spowodowana awariami technicznymi i w związku z tym były one alarmowane za pomocą SMS i telefonii GSM.

¹¹⁷ System SWD składa się z następujących modułów: 1) Rejestr Wyjazdów; 2) Baza Sił i Środków; 3) Baza Teledresowa; 4) Rejestr Meldunków; 5) Mapy Cyfrowe; 6) Zestawienia i Raporty.

¹¹⁸ Autor oprogramowania to firma ELTE GPS Sp. z o.o. z/s w Krakowie.

¹¹⁹ Aktualizacja danych wprowadzanych do SWD przez podległe komendy PSP odbywa się w sposób automatyczny i replikowany on-line.

ŚKW PSP prowadził i przechowywał dokumentację, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska¹²⁰. Pozostała dokumentacja działań ratowniczych wymieniona w § 34 ust. 2 i 3 pkt 1 rozporządzenia o ksrq, do której dostęp w systemie SWD PSP ma KW PSP, była przechowywana w podległych KM/KP.

(akta kontroli str. 583-584)

Obsada dyżurna SKKW PSP zatwierdzała przesyłane w systemie SWD dane dotyczące zdarzeń, ewidencjonowane w dokumencie pn. *Informacja ze zdarzenia*¹²¹, po wcześniejszym sprawdzeniu ich poprawności. W przypadku wskazania na konieczność weryfikacji zawartych danych w IzZ lub doprecyzowania danego obszaru merytorycznego danego zdarzenia¹²², funkcjonariusze Wydziału Operacyjnego KW PSP poddawali analizie informacje ze zdarzeń zgodnie z algorytmem zawartym w *Zasadach analizowania zdarzeń dla jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej*¹²³. W razie gdy w toku analizy zawartości informacji ze zdarzenia stwierdzono nieprawidłowości bądź też budziły one wątpliwości, a charakter sprawy, jej zakres i liczba stwierdzonych nieprawidłowości przekraczała możliwości i kompetencje służby dyżurnej, ŚKW PSP zlecał opracowanie analizy danego zdarzenia właściwemu KP/KM PSP.

(akta kontroli str. 584-585, 763, 788, 838, 983-996)

2.7. Oględziny SKKW PSP wykazały, że zostało ono zorganizowane i wyposażone zgodnie z wymogami zawartymi w § 54 ust. 2 rozporządzeniu o ksrq. W skład SKKW wchodziło pomieszczenie do obsługi zgłoszeń alarmowych oraz wspomaganie lub koordynacji działań ratowniczych (w którym służbę pełniło czterech funkcjonariuszy¹²⁴), zaplecze techniczne, pomieszczenia socjalne (wyodrębniona kuchnia i szatnie) oraz pomieszczenia sanitarno-higieniczne (toaleta i dwa prysznice). Wyposażenie techniczne i informatyczne SKKW w postaci urządzeń sieci łączności telefonicznej (stacjonarnej i komórkowej), urządzeń sieci łączności radiowej¹²⁵, aplikacji komputerowych¹²⁶ oraz sprzętu¹²⁷ zapewniały realizację zadań wynikających z § 53 ww. rozporządzenia.

W pomieszczeniu do obsługi zgłoszeń alarmowych znajdowały się również – w wersji papierowej – dokumentacja operacyjna w postaci m.in. map administracyjnych województwa śląskiego i Polski, Planu Ratowniczego dla województwa śląskiego, zewnętrznych oraz wewnętrznych planów operacyjno-

¹²⁰ Dz. U. z 2013 r. nr 5, poz. 58 ze zmW roku 2018 r. ŚKW PSP sporządził dwie *Informacje o wystąpieniu poważnej awarii*, natomiast w okresie kontrolowanym takich informacji nie było.

¹²¹ dalej: IzZ.

¹²² Były to najczęściej pożary średnie i duże (za wyjątkiem pożarów traw i lasów), pożary w budynkach użyteczności publicznej, na terenach zakładów, hal, wysypisk oraz pożary, w których występowały osoby ranne i ofiary śmiertelne. W przypadku miejscowych zagrożeń brano pod uwagę średnie, duże i gigantyczne miejscowe zagrożenia, w trakcie których wystąpiło co najmniej pięć osób rannych lub ofiary śmiertelne oraz zdarzenia, w których brały udział grupy specjalistyczne.

¹²³ Dokument zatwierdzony przez KG PSP w dniu 27 listopada 2012 r. Dalej: *Zasady analizowania zdarzeń z 2012 r.*

¹²⁴ Dyżurny operacyjny województwa, pomocnik dyżurnego operacyjnego województwa, oficer operacyjny województwa i pomocnik oficera operacyjnego województwa.

¹²⁵ Umożliwiających łączność w sieciach radiowych: UKF, WCZK, PRM, Lasów Państwowych, Krajowej Sieci Współdziałania Lotniczego – KSWL (w zakresie łączności ze statkami powietrznymi).

¹²⁶ SWD PSP, Poczta elektroniczna, Lokalizacja 112, Substancje niebezpieczne, system Elektronicznego Zarządzania Dokumentami, Hydromonitor, elektroniczna dokumentacja operacyjna oraz moduł mapowy GIS KW PSP.

¹²⁷ M.in. radiotelefony przenośne, rejestratory rozmów telefonicznych i radiowych, urządzenia lokalizacji GPS, kamera termowizyjna, urządzenie wielofunkcyjne (faks, skaner, drukarka i ksero), detektor wielogazowy oraz aparaty Ochrony Układu Oddechowego.

ratowniczych dla Zakładów Dużego Ryzyka oraz dziennik poleceń – w wersji elektronicznej.

(akta kontroli str. 34-44)

Oględzinom poddano także oprogramowanie, jakim dysponuje SKKW, w wyniku których stwierdzono, iż funkcjonujący w KW system SWD PSP posiadał wszystkie funkcjonalności wymienione w § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie *Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej*¹²⁸. Przy czym nie wszystkie są wykorzystywane przez obsadę SKKW, z uwagi na brak przyjmowania bezpośrednich zgłoszeń zdarzeń¹²⁹.

(akta kontroli str. 34-36)

W skład obsady dyżurnej SKKW w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 1 lipca 2020 r. wchodziło 25 funkcjonariuszy PSP¹³⁰, z tego trzech funkcjonariuszy¹³¹ zakończyło służbę na SKKW w 2019 r. a pięciu¹³² w 2020 r.

Żadna z osób wchodzących w skład obsady SKKW nie ukończyła szkolenia przeprowadzanego na bazie *Programu Szkolenia Obsad Stanowisk Kierowania Państwowej Straży Pożarnej*¹³³, zatwierdzonego przez KG PSP w czerwcu 2011 r. Zgodnie z „Zasadami organizacji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej”¹³⁴, obowiązującymi od 1 stycznia 2017 r. strażak rozpoczynający służbę jako etatowa obsada w SK, powinien być przeszkolony zgodnie z ww. programem. W związku z powyższym dziewięć osób, które zostało etatowymi członkami SKKW po 1 stycznia 2017 r. miało obowiązek odbyć to przeszkolenie, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 789, 791-793, 801, 835-836)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- Niezapewnienie przeszkolenia dziewięciu osób, które weszły w skład SKKW w okresie od 1 stycznia 2017 r. do lipca 2020 r. w zakresie określonym w Programie szkolenia obsad SK PSP z 2011 r. Obowiązek przeszkolenia w powyższym zakresie wynikał z w *Zasad doskonalenia zawodowego w PSP* zatwierdzonych przez KG PSP w dniu 1 grudnia 2016r. i obowiązujących od 1 stycznia 2017 r. Zgodnie z pkt 2.3. tego dokumentu *strażak* rozpoczynający służbę jako etatowa obsada w stanowisku kierowania, przystępuje do szkolenia realizowanego zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

(akta kontroli str. 789, 792, 1093-1122)

¹²⁸ Dz. U. poz. 1723. Dalej: *rozporządzenie ws. SWD PSP*.

¹²⁹ Sterowanie automatyka przemysłową oraz pozyskiwanie i prezentacja danych dotyczących lokalizacji zakończenia sieci, z którego zostało wykonane połączenie do numeru alarmowego, oraz danych dotyczących abonenta lub przekazanych z centrum, wykorzystują SK KP/KM.

¹³⁰ Obejmujących następujące stanowiska: pomocnik dyżurnego operacyjnego – dziewięciu funkcjonariuszy, dyżurny operacyjny – siedmiu funkcjonariuszy, oficer operacyjny – pięciu oficerów i starszy ratownik kierowca – czterech funkcjonariuszy.

¹³¹ Pełniących służbę na następujących stanowiskach: oficer operacyjny, pomocnik dyżurnego operacyjnego i starszy ratownik kierowca.

¹³² Dwóch funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowisku oficera operacyjnego, jeden na stanowisku dyżurnego operacyjnego, jeden na stanowisku pomocnika dyżurnego operacyjnego i jeden na stanowisku starszy ratownik kierowca.

¹³³ Zatwierdzonego przez KG PSP w czerwcu 2011 r., dalej: *Program szkolenia obsad SK PSP z 2011 r.*

¹³⁴ Zatwierdzonymi w dniu 1 grudnia 2016 r., dalej: *Zasady doskonalenia zawodowego w PSP*.

ŚKW PSP wyjaśnił, że w 2019 r. i 2020 r., zgodnie z rozdzielnikami przesłanymi z KW PSP w Warszawie, która jest organizatorem szkoleń dla obsad SK PSP z 2011 r., KW PSP w Katowicach otrzymała w każdym z tych lat po siedem miejsc, które zostały rozdysponowane wśród KP/KM, gdzie potrzeby były najpilniejsze.

ŚKW PSP dodał również, że z uwagi na specyfikę pracy na SKKW do służby przenoszeni byli w drodze rekrutacji doświadczeni oficerowie i aspiranci, którzy byli już przygotowani do wykonywania zadań dyspozytora na SK PSP. Ponadto w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania SK, w 2020 r. przeprowadzono szkolenia doskonalące¹³⁵ dla obsady SKKW przez Kierownika Sekcji Koordynacji Ratownictwa oraz Naczelnika Wydziału Operacyjnego oraz organizowano odprawy służbowe przez kierownictwo Wydziału Operacyjnego.

(akta kontroli str. 789, 793, 801, 835-836)

OCENA CZĄSTKOWA

ŚKW PSP ustalił zasady powiadamiania i współdziałania podmiotów na obszarze województwa podczas działań ratowniczych.

Na terenie województwa funkcjonowała łączność na potrzeby ksrq, która umożliwiała bezpośrednie łączenie się z jednostkami PSP i innymi podmiotami biorącymi udział w działaniach ratowniczych.

System alarmowania wszystkich jednostek OSP włączonych do ksrq na terenie województwa śląskiego został zbudowany w oparciu o system selektywnego alarmowania.

Do realizacji działań ratowniczych przez jednostki ksrq wykorzystywany był system informatyczny SWD PSP posiadający wszystkie funkcjonalności wymagane przepisami prawa oraz system nadzoru i zarządzania pojazdami AVL. Dane wprowadzane do systemów były rzetelnie weryfikowane i aktualizowane.

ŚKW PSP prawidłowo zorganizował i wyposażył stanowisko kierowania KW PSP, natomiast dziewięciu funkcjonariuszy z jego obsady nie zostało przeszkolonych według zasad określonych przez KG PSP.

OBSZAR

3. Wyposażenie jednostek oraz wyposażenie i wyszkolenie ratowników

Opis stanu faktycznego

3.1. ŚKW PSP, stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej¹³⁶, opracował dla jednostek PSP zestawienie należnych pojazdów ratowniczo-gaśniczych i specjalnych oraz sprzętu i środków technicznych na obszarze województwa wraz z ich rozmieszczeniem¹³⁷. Tabela wyposażenia uzgodniona została z KG PSP w czerwcu 2015 r. Jej aktualizacja przekazana została do KG PSP wraz z pismem z dnia 9 października 2020 r. znak: WR.0754.8.4.2020.PSz.

(akta kontroli str. 1198-1218)

Na dzień 30 czerwca 2020 r. w wyposażeniu jednostek PSP województwa śląskiego, w porównaniu do stanu określonego w Tabeli wyposażenia z 2015 r. brakowało:

¹³⁵ W następujących zakresach: 1) Doskonalenie wykorzystania SWD PSP, 2) Ratownictwo chemiczno-ekologiczne – zdarzenia radiacyjne, 3) Problematyka operacyjnego zabezpieczenia obszaru chronionego, 4) Znajomość zasad i organizacji ratownictwa na poziomie podstawowym i specjalistycznym, 5) ćwiczenia dowódczo-sztabowe i aplikacyjne.

¹³⁶ Dz. U. poz. 1793. Dalej: rozporządzenie ws. wyposażenia.

¹³⁷ Dalej: Tabela wyposażenia.

- trzech samochodów z podnośnikiem hydraulicznym (zaplanowano 7 – było 4),
- czterech mikrobusów do przewozu do 9 osób łącznie z kierowcą (zaplanowano 35 – było 31).

(akta kontroli str. 1219-1221)

Jak wyjaśnił Komendant: „ (...) normatywy wyposażenia sprzętowego jednostek Państwowej Straży Pożarnej województwa śląskiego są normatywami docelowymi. Ich realizacja jest uwarunkowana przyznanymi środkami na zakup samochodów i sprzętu pożarniczego. (...)”.

(akta kontroli str. 1224-1229)

Według stanu na 30 czerwca 2020 r. standard minimalnego wyposażenia KW PSP, określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia ws. wyposażenia dochowany został w przypadku lekkiego samochodu rozpoznawczo-ratowniczego i autobusu do przewozu ratowników. Wyposażenie KW PSP było również zgodne z określonym w Tabeli wyposażenia.

Braki w wyposażeniu KW PSP w stosunku do minimum określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia ws. wyposażenia dotyczyły średniego¹³⁸ i ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego. Na dzień 30 czerwca 2020 r. wyposażenie KW PSP było wyższe niż określone w standardzie i/lub Tabeli wyposażenia w przypadku:

- lekkich samochodów zaopatrzeniowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t – były 3, tj. o 1 więcej niż wymagane rozporządzeniem ws. wyposażenia i określone w Tabeli wyposażenia,
- samochodów operacyjnych – było 9, tj. o 3 więcej niż wymagane standardem i o 2 więcej niż określono w Tabeli wyposażenia,
- mikrobusu do przewozu do 9 osób łącznie z kierowcą – były 2, tj. o 1 więcej niż wymagane standardem i zgodne z określonym w Tabeli wyposażenia.

(akta kontroli str. 54)

Wg stanu na 30 czerwca 2020 r. wyposażenie specjalistycznych grup ratowniczych spełniało normy minimalnego wyposażenia określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia ws. wyposażenia.

(akta kontroli str. 55-56)

Według stanu na 30 czerwca 2020 r. na terenie województwa śląskiego funkcjonowało 385 jednostek OSP włączonych do ksrq. Braki w wyposażeniu tych jednostek w porównaniu do standardu wyposażenia jednostek OSP włączonych do ksrq¹³⁹ dotyczyły:

- hydraulicznych narzędzi ratowniczych – 1 jednostka,
 - agregatów prądotwórczych 2,2 kVA – 5 jednostek,
 - systemu selektywnego alarmowania – 4 jednostek,
 - boksów garażowych – 18 jednostek,
 - ogrzewania garażu – 1 jednostka,
- wszystkie te jednostki włączone zostały do ksrq na podstawie § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września

¹³⁸ W dniu 2 marca 2020 r. KW PSP podpisała z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Jaworznie umowę użyczenia pojazdu marki Renault typ Midium 280.15. Umowa została zawarta na czas określony, tj. do dnia 31 grudnia 2020 r.

¹³⁹ Wg analizy potencjału ratowniczego Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – 2011.

1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego¹⁴⁰.

Ponadto jedna jednostka (przeznaczona do likwidacji) nie posiadała radiotelefonu nasobnego, a jedna jednostka – ogrzewania garażu.

(akta kontroli str. 66)

Według stanu na 30 czerwca 2020 r. jednostki ksrq województwa śląskiego wyposażone były w:

- 183 lekkie pojazdy ratowniczo-gaśnicze, w tym cztery w wieku od 41 do 46 lat,
- 517 średnie pojazdy ratowniczo-gaśnicze, w tym 27 w wieku od 41 do 54 lat,
- 212 ciężkich pojazdów ratowniczo-gaśniczych, w tym 11 w wieku od 41 do 47 lat,
- 63 drabiny i podnośniki, w tym 8 w wieku od 41 do 54 lat.

(akta kontroli str. 59)

3.2. Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r., wyposażenie bazy sprzętu specjalistycznego i środków gaśniczych KW PSP w województwie śląskim, utworzonej zgodnie z § 3 rozporządzenia ws. wyposażenia, było niewystarczające w porównaniu z określonym w Tabeli wyposażenia w zakresie agregatu lub generatora piany lekkiej o wydajności minimum 150 m³/min – wg Tabeli wyposażenia 13 – na stanie 8.

Aktualizacja bazy wyposażenia przekazana została do KG PSP przy piśmie z dnia 9 października 2020 r. znak: WR.0754.8.4.2020.PSz.

(akta kontroli str. 57-58, 1218)

Jak wyjaśnił Komendant normatywy wyposażenia sprzętowego jednostek Państwowej Straży Pożarnej województwa śląskiego są normatywami docelowymi. Ich realizacja jest uwarunkowana przyznanymi środkami na zakup samochodów i sprzętu pożarniczego.

(akta kontroli str. 1224-1229)

W okresie objętym kontrolą z bazy sprzętu specjalistycznego i środków gaśniczych korzystano łącznie 2754 razy, z czego 1033 do pożarów oraz 1721 do miejscowych zagrożeń.

(akta kontroli str. 1232)

3.3. Zgodnie z przedłożonym zestawieniem (Tab. 10)¹⁴¹, wg stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. przeszkolenie podstawowe w zawodzie strażaka posiadało 2 512 strażaków. Potrzeby w tym zakresie dotyczyły 16 osób. Największe potrzeby dotyczyły specjalistycznych szkoleń doskonalących z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (potrzeby dot. 622 osób w zakresie teorii i praktyki oraz 404 osób w zakresie teorii), szkoleń w zakresie ratownictwa lodowego (124 osoby) oraz szkoleń z zakresu segregacji w zdarzeniach mnogich i masowych (93 osoby).

(akta kontroli str. 63-64)

¹⁴⁰ Dz. U. nr 121 poz. 798.

¹⁴¹ Tab. 10. Wyszczególnienie strażaków PSP na terenie województwa śląskiego wg stanu na dzień 30 czerwca 2020r.

Natomiast, zgodnie z zestawieniem stanowiącym załącznik do pisma BKSW-II-095/1-37/20 z dnia 7 października 2020 r.¹⁴², według stanu na 30 czerwca 2020 r. 1 755 posiadało kwalifikacje zawodowe strażaków lub ukończone szkolenia równorzędne w zawodzie strażaków lub uzyskane efekty kształcenia dla „wykonywania działań ratowniczych” w zawodzie technik pożarnictwa (bez posiadania kwalifikacji wyższego stopnia, tj. do wykonywania zawodu technika pożarnictwa i inżynier pożarnictwa) – potrzeby szkoleniowe dotyczyły 128 strażaków (szkolenie podstawowe).

(akta kontroli str. 1242)

Jak wyjaśnił p.o. Zastępcy Naczelnika Ośrodka Szkolenia dane wykazane w Tab. 10 dotyczące liczby strażaków PSP posiadających wyszkolenie podstawowe w zawodzie strażaków zawierały również szkolenia aspirantów oraz szkolenia oficerskie „(niektóre komendy ujęły wszystkich strażaków – podoficerowie, aspiranci oficerowie, inne natomiast strażaków posiadających tylko szkolenie podstawowe)”

(akta kontroli str. 63-64)

Analiza potrzeb szkoleniowych strażaków PSP, dokonywana na podstawie zgłoszonych zapotrzebowań na szkolenia przez podległe jednostki organizacyjne PSP, przedkładana była ŚKW PSP w formie notatki służbowej, sporządzanej przez Naczelnika Ośrodka Szkolenia. Przedmiotowa analiza stanowiła podstawę do opracowania Roczego Planu Pracy Ośrodka Szkolenia, który uwzględniał aktualne potrzeby szkoleniowe.

(akta kontroli str. 1232, 1261-1273)

Jak wyjaśnił ŚKW PSP: W okresie objętym kontrolą nie opracowano żadnych programów szkolenia i doskonalenia strażaków z KSRG. Śląski Komendant Wojewódzki PSP opracowywał dokumentację szkoleń w zakresie niezbędnych potrzeb, które nie zostały określone przez żadne programy szkolenia zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP.

(akta kontroli str. 1232, 1274-1277)

3.4. Zgodnie z przedłożonym zestawieniem¹⁴³ (Tab. 13), wg stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. na terenie woj. śląskiego funkcjonowało 385 jednostek OSP włączonych do kserg, a liczba ratowników OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych wyniosła 9 780.

Standard wyszkolenia w jednostkach OSP, wg KG PSP¹⁴⁴, nie został spełniony w zakresach: podstawowym – w trzech jednostkach, bhp – w pięciu jednostkach, kierowcy – konserwatora sprzętu – w 19 jednostkach, dowódcy – w czterech jednostkach, naczelnika w 31 jednostkach, ratownictwa technicznego – w dwóch jednostkach, kwalifikowanej pierwszej pomocy – w 37 jednostkach, zabezpieczenia ładowania/współpracy z LPR – w 105 jednostkach.

Potrzeby szkoleniowe w poszczególnych zakresach dotyczyły:

- 221 ratowników w zakresie podstawowym (przy przeszkolonych 10 536 ratownikach)¹⁴⁵,
- 253 ratowników w zakresie bhp (przy przeszkolonych 10 327 ratowników)¹⁴⁶,

¹⁴² Skierowanym do Dyrektora Biura Kontroli, Skarg i Wniosków KG PSP.

¹⁴³ Tab. 13. Stan wyszkolenia jednostek OSP na terenie województwa śląskiego – stan na 30 czerwca 2020 r.

¹⁴⁴ „Analiza potencjału ratowniczego Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”, Komenda Główna PSP, Warszawa, listopad 2019, str. 81.

¹⁴⁵ Razem - 10 757 ratowników.

¹⁴⁶ Razem 10 580 ratowników.

- 102 ratowników w zakresie kierowca – konserwator sprzętu (przy przeszkolonych 2 500 ratowników),
- 104 ratowników w zakresie dowódcy (przy przeszkolonych 3 707 ratowników),
- 110 ratowników w zakresie naczelnika (przy przeszkolonych 1 757 ratowników),
- 88 ratowników w zakresie ratownictwa technicznego (przy przeszkolonych 6 187 ratowników),
- 168 ratowników w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (przy przeszkolonych 4 033 ratowników),
- 922 ratowników w zakresie zabezpieczenia lądowania/współpracy z LPR (przy przeszkolonych 2 017 ratowników). (akta kontroli str. 65)

Jak wyjaśnił ŚKW PSP: „Rozbieżności pomiędzy danymi wykazanymi w Tab. nr 13 *Stan wyszkolenia jednostek OSP na terenie województwa śląskiego (...)* dotyczącymi liczby strażaków OSP ksrq biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych (...) – 9780, a liczbą ratowników OSP wskazaną w kolumnie 6 i 7 Tabeli, np. 10536+221 (szkolenie podstawowe) i 10327+253 (szkolenie bhp) wynika z faktu, iż pytanie skierowane do podległych Komend Miejskich i Powiatowych PSP nie było precyzyjne. Podległe jednostki organizacyjne korzystając ze swojej bazy danych członków OSP, określiły ilość druhów posiadających dany rodzaj przeszkolenia, bez względu na to czy posiadają uprawnienia do udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych. Znaczna część ochotników posiada przeszkolenia i nadal są zewidencjonowani w bazach danych, jednak nie biorą bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych z uwagi na np. brak aktualnych badań lekarskich. W związku z powyższym liczba osób przeszkolonych znacznie przewyższa liczbę osób biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych”.

(akta kontroli str. 1248)

Zdaniem NIK, rozbieżności w przedkładanych danych dotyczących liczby przeszkolonych ratowników OSP i strażaków PSP świadczyć mogą o braku pełnej i aktualnej wiedzy KW PSP o liczbie wyszkolonych strażaków PSP i OSP w poszczególnych zakresach.

Braki w wyszkoleniu strażaków PSP i OSP, Komendant wyjaśnił przede wszystkim odwołaniem lub wstrzymaniem przez KG PSP zaplanowanych szkoleń z uwagi na sytuację epidemiologiczną

(akta kontroli str. 1247, 1278-1292)

Analiza stanu wyszkolenia członków OSP przeprowadzana była raz w roku. Potrzeby szkoleniowe uwzględniane były w Planie Pracy Dydaktycznej Ośrodka Szkolenia w KW PSP. Ponadto pilne potrzeby szkoleniowe są na bieżąco zgłaszane przez podległe jednostki organizacyjne PSP.

(akta kontroli str. 1233, 1261-1273)

3.5. Szkolenie strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do ksrq, w okresie objętym kontrolą, było organizowane poprzez realizację zajęć teoretycznych, warsztatów, ćwiczeń, seminarium, konferencji oraz wydarzeń o charakterze sportowym (np. zawody w ratownictwie technicznym, zawody z ratownictwa medycznego).

(akta kontroli str. 1233, 1293-1297)

Bazę dydaktyczno-szkoleniową KW PSP stanowiły trzy szkoleniowe oraz sala ratownictwa medycznego. Ponadto do celów dydaktyczno-szkoleniowych

wykorzystywano, na zasadzie użyczenia: wspinacznice¹⁴⁷, studnię¹⁴⁸ i dach¹⁴⁹ - dla celów szkolenia z ratownictwa wysokościowego, trenażer¹⁵⁰ - dla celów szkolenia z zakresu gaszenia pożarów wewnętrznych, gruzowisko¹⁵¹ - dla celów szkolenia z działań poszukiwawczo-ratowniczych oraz dwie komory dymowe¹⁵².

(akta kontroli str. 1298-1316)

W okresie objętym kontrolą szkolenia realizowało łącznie siedmiu wykładowców/instruktorów z KW PSP oraz 76 instruktorów z podległych jednostek organizacyjnych PSP i dwóch instruktorów z CS PSP w Częstochowie. Ponadto do realizacji szkoleń angażowano sześciu wykładowców zewnętrznych niebędących funkcjonariuszami (m.in. szkolenie kierowców-operatorów drabin mechanicznych lub z zakresu zaopatrzenia wodnego, a także szkolenia członków OSP), którzy posiadali przygotowanie praktyczne oraz szkolenie metodyczno-tematyczne z danej dziedziny ratowniczej.

(akta kontroli str. 1317-1321)

Pismem z dnia 18 stycznia 2019 r. WOSz.0754.3.2019, ŚKW PSP poinformował KG PSP „(...) iż do Ośrodka Szkolenia PSP w Katowicach przydzielonych jest 12 etatów, a do osiągnięcia wymaganego minimum zgodnie z zaleceniami określonymi w piśmie znak BS-II-0754/2-1/18 z dnia 5 stycznia 2018 r. w sprawie przeglądu zatrudnienia w Ośrodkach Szkolenia PSP pod względem ilościowym i jakościowym, brakuje 3 etatów. Aktualny stan etatowy KW PSP i Ośrodka Szkolenia PSP w Katowicach jest niewystarczający względem potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego i nieproporcjonalny do stanów etatowych w pozostałych Komendach Wojewódzkich PSP”.

(akta kontroli str. 1322-1323)

W okresie objętym kontrolą Ośrodek Szkolenia KW PSP zorganizował, na wniosek jednostek OSP, 14 szkoleń dla członków OSP (w których uczestniczyły 123 osoby), w tym 10 szkoleń z zakresu ratownictwa wysokościowego dla 79 uczestników i cztery szkolenia z zakresu topografii oraz systemu globalnej lokalizacji satelitarnej (44 uczestników). Szkolenia przeprowadzono w oparciu o zatwierdzone przez KG PSP programy szkoleń. Szkolenia przeprowadzone zostały z udziałem instruktorów zewnętrznych i kadry Ośrodka Szkolenia KW PSP.

(akta kontroli str. 1324-1328)

W procesie szkolenia ratowników OSP przy wykorzystaniu platformy e-learningowej zrealizowano 11 szkoleń podstawowych, cztery szkolenia z zakresu ratownictwa technicznego, pięć szkoleń dla kierujących działaniem ratowniczym (dowódców OSP) i trzy szkolenia naczelników OSP.

(akta kontroli str. 1365)

NIK zwraca uwagę, że pomimo wniosków kierowanych do KG PSP o zwiększenie liczby etatów Ośrodka Szkoleniowego, liczba wykładowców i instruktorów Ośrodka była niższa o trzy etaty od określonej w piśmie KG PSP znak BS-II-0754/2-1/18 z dnia 5 stycznia 2018 r.

(akta kontroli str. 1322-1323)

¹⁴⁷ Własność KM PSP w Katowicach.

¹⁴⁸ Własność KP PSP w Tarnowskich Górach.

¹⁴⁹ Własność KM PSP w Jastrzębiu Zdroju.

¹⁵⁰ Własność KG PSP przekazana w użytkowanie do KM PSP w Sosnowcu.

¹⁵¹ Własność KM PSP w Jastrzębiu Zdroju.

¹⁵² Część obiektu JRG 2 Katowice-Piotrowice i część obiektu KM PSP w Bielsku-Białej.

3.6. W 2019 r. zorganizowano 48 bloków wojewódzkich ćwiczeń ratowniczych, tj. ćwiczeń organizowanych samodzielnie przez Komendę Wojewódzką i/lub we współpracy z Komendantami Powiatowymi i Miejskimi PSP z terenu województwa. Ćwiczenia obejmowały swym zasięgiem wydzielone siły i środki ksrq oraz uzgodnione zasoby innych służb i podmiotów z terenu województwa. Założenia, wskazanie podmiotów i jednostek ksrq do każdego bloku ćwiczeń wskazano w Analizie Ćwiczeń Ratowniczych za 2019 r.

Na rok 2020 zaplanowano w rocznym harmonogramie 24 bloki wojewódzkich ćwiczeń ratowniczych tj. ćwiczeń organizowanych samodzielnie przez Komendę Wojewódzką i/lub we współpracy z Komendantami Powiatowymi i Miejskimi PSP z terenu województwa. Zaplanowano, że ćwiczenia obejmą swym zasięgiem wydzielone siły i środki ksrq oraz uzgodnione zasoby innych służb i podmiotów z terenu województwa, jednak ze względu na obostrzenia spowodowane pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, polecenia KG PSP oraz zalecenia PIS i MSWiA, w kontrolowanym okresie zrealizowano tylko 2 bloki ćwiczeń.

(akta kontroli str. 1233-1234, 1366-1404, 1424-1448)

W wyniku przeprowadzonych ćwiczeń dla SGRT¹⁵³ Dąbrowa Górnicza¹⁵⁴ dokonano zmian organizacyjnych w tej jednostce, uzyskano zgodę KG PSP na odstępstwo w zakresie zmiany standardu SGRT. Utworzono SGRT Dąbrowa Górnicza bez pojazdu specjalnego SCDz 50 „Łabędy”.

(akta kontroli str. 1400-1401)

W wyniku ćwiczeń pn. *Kampania gaśnicza „Poraj”¹⁵⁵, celem identyfikacji poszczególnych magistrali, rozwijanych na znaczne odległości (1500-3000m)*, doposażono pilotażowo Kompanie Gaśniczą „PORAJ” w opaski w różnych kolorach na węże W-110.

(akta kontroli str. 1397-1398)

W wyniku ćwiczeń dla SGRW¹⁵⁶ Jastrzębie-Zdrój¹⁵⁷ sformułowano wniosek dotyczący kompleksowego, w skali całego kraju, doposażenia ratowników SGRW w specjalistyczne ubrania chroniące przed utratą ciepła i dostosowane do trudnych warunków atmosferycznych. Wniosek taki zawarto w sprawozdaniu z przeprowadzonych w 2019 r. ćwiczeń przekazany Dowódcy Centralnego Obwodu Operacyjnego KSRG przy piśmie z dnia 31 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 1401)

W wyniku przeprowadzenia ćwiczeń pn.: *Kompania specjalna powodziowa ewakuacyjna „Katowice 1”¹⁵⁸ i Ćwiczenia WASAR¹⁵⁹* sformułowano m.in. wniosek

¹⁵³ Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Technicznego.

¹⁵⁴ Ćwiczenia praktyczne przeprowadzone w dniach 17-19 czerwca 2019 r. przeprowadzone m.in. w celu praktycznego sprawdzenia i doskonalenia możliwości współdziałania i wykorzystywania samochodów będących na wyposażeniu Specjalistycznych Grup Ratownictwa Technicznego Dąbrowa Górnicza-Gliwice, Bielsko-Biała i CS PSP w Częstochowie.

¹⁵⁵ Ćwiczenia praktyczne zorganizowane w dniu 9 maja 2019 r. w celu: doskonalenia taktyki prowadzenia działań podczas pożaru lasu oraz organizacji zaopatrzenia wodnego, doskonalenia procesu podejmowania decyzji przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi, doskonalenia organizacji łączności podczas wielkoobszarowego pożaru lasu.

¹⁵⁶ Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Wodnego.

¹⁵⁷ Ćwiczenia praktyczne zorganizowane w dniach 16 i 17 kwietnia 2019 r. m.in. w celu: ustalenia stopnia przygotowania i współpracy sił i środków centralnego obwodu operacyjnego ksrq do działań poszukiwawczo-ratowniczych, ratownictwa wodnego, wodno-nurkowego, wysokościowego oraz współpracy z grupą ratowniczą WASAR ze Straży Pożarnej Republiki Czeskiej.

¹⁵⁸ Ćwiczenia praktyczne zorganizowane w dniach 16 i 17 kwietnia 2019 r., których celem było m.in. sprawdzenie współdziałania służb poszczególnych państw podczas działań związanych z usuwaniem zagrożeń

dotyczący wykorzystania, celem sprawnego przeprowadzenia rozpoznania oraz organizacji, kontrolowania i korygowania prowadzonych na wielkopowierzchniowych obszarach działań jak i monitorowania przesiąkania wałów i prowadzeniu działań w godzinach nocnych, bezzałogowych statków powietrznych wyposażonych w kamerę termowizyjną i kamerę przesyłającą obraz w czasie rzeczywistym. Wniosek został zrealizowany - KW PSP Katowice doposażono w bezzałogowy statek powietrzny z możliwością przesyłania obrazu.

(akta kontroli str. 1403-1404, 1455-1458)

Sporządzona w maju 2020 r. analiza ćwiczeń ratowniczych zorganizowanych w 2019 r. zawierała zagadnienia wymagane § 44 ust. 2 rozporządzenia o ksrg.

(akta kontroli str. 1366-1406)

Jak wyjaśnił ŚKW PSP: (...) Analiza ćwiczeń ratowniczych za rok 2020 zostanie sporządzona w 2021 r.

(akta kontroli str. 1234)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość

KW PSP nie posiadała pełnego wyposażenia wynikającego z wymogów określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia ws. wyposażenia – braki dotyczyły średniego i ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego.

Jak wyjaśnił ŚKW PSP: „Brak wyposażenia KW PSP w średni i ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy wynikał z braku środków finansowych na zakup wymaganych pojazdów. Ponadto kierowano się potrzebami służby w zakresie priorytetowego wyposażenia jednostek z najbardziej wyeksploatowanymi pojazdami pożarniczymi. Starania o pozyskanie tych pojazdów rozpoczęto z chwilą powołania Ośrodka Szkolenia w KW PSP, tj. 25 kwietnia 2017 r. W celu uzupełnienia wyposażenia w KW PSP pozyskano średni samochód ratowniczo-gaśniczy oraz zakupuje ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy do Komendy Powiatowej PSP w Cieszynie, a użytkowany aktualnie ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy z KP PSP w Cieszynie zostanie przekazany do KW PSP w Katowicach”.

(akta kontroli str. 1148-1149)

OCENA CZĄSTKOWA

ŚKW PSP w Katowicach ustalił tabele wyposażenia dla jednostek PSP, posiadał informacje o stanie wyposażenia pozostałych jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do ksrg i podejmował działania celem uzupełnienia ewentualnych braków. Stan wyposażenia KW PSP spełniał standard minimalnego wyposażenia określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia za wyjątkiem średniego i ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego.

Na terenie województwa utworzono krajową bazę sprzętu specjalistycznego i środków gaśniczych, a ŚKW PSP posiadał aktualną wiedzę na temat stanu wyposażenia bazy.

powodziowych w ramach tzw. pomocy wzajemnej wynikającej z dokumentu pn. „Szczegółowe zasady współpracy jednostek straży pożarnych woj. śląskiego i kraju morawsko-śląskiego”.

¹⁵⁹ Ćwiczenia praktyczne zorganizowane w dniach 16 i 17 kwietnia 2019 r., których celem było m.in. ustalenie stopnia przygotowania i współpracy sił i środków centralnego obwodu operacyjnego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego do działań poszukiwawczo-ratowniczych, ratownictwa wodnego, wodno-nurkowego, wysokościowego oraz współpracy z grupą ratowniczą WASAR ze Straży Pożarnej Republiki Czeskiej.

ŚKW PSP organizował szkolenia strażaków PSP oraz organizował i nadzorował szkolenia dla jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Komendant dysponował adekwatną do potrzeb szkolenia bazą dydaktyczno-szkoleniową, jednak liczba wykładowców i instruktorów zatrudnionych w Ośrodku Szkoleniowym była niższa o 3 etaty od określonych w piśmie KG PSP znak BS-II-0754/2-1/18 z dnia 5 stycznia 2018 r. potrzeb. Szkolenia organizowane były rzetelnie i zgodnie z zasadami przyjętymi w PSP.

ŚKW PSP organizował na terenie województwa ćwiczenia ratownicze, których przebieg poddawany był rzetelnej analizie w zakresie wymaganym przepisami, a wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy były sukcesywnie realizowane.

OBSZAR

4. Sprawowanie przez ŚKW PSP nadzoru nad ksrq na terenie województwa śląskiego

Opis stanu faktycznego

4.1. ŚKW PSP opracował plany inspekcji gotowości operacyjnej¹⁶⁰ jednostek ksrq na I i II półrocze poszczególnych lat 2019-2020¹⁶¹, w których łącznie w 2019 r. przewidziano do przeprowadzenia 94 inspekcje, z tego 32 inspekcje obejmujące stanowiska koordynacji KW/KM/KP, 46 inspekcji w JRG i 16 w pododdziałach odwodów operacyjnych¹⁶².

(akta kontroli str. 861-867)

W I półroczu 2020 r. zaplanowano łącznie 48 inspekcji, z tego 16 inspekcji na SK KW/KM/KP, 23 inspekcje w JRG i dziewięć w pododdziałach OO.

(akta kontroli str. 868-870)

IGO zarządzane przez ŚKW PSP przeprowadzono na podstawie wytycznych zawartych w Zarządzeniu nr 10 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego¹⁶³. ŚKW PSP nie opracował własnych wytycznych ww. zakresie.

(akta kontroli str. 845, 852-860)

Jak poinformował ŚKW, mając na względzie ujednoczenie systemu inspekcjonowania podmiotów ksrq na terenie województwa śląskiego, nie wydał własnych aktów normatywnych w zakresie sposobu przeprowadzania IGO. *„Takie rozwiązanie (...) pozwala na jednolite rozliczanie się z wynikami inspekcji na linii KP/KM – KW – KG PSP. Wprowadzenie w KP/KM PSP i KW różnych norm nie pozwoliłoby na równomierne ocenianie podczas prowadzonych inspekcji”*.

(akta kontroli str. 845)

Dla członków zespołów inspekcyjnych powołanych przez ŚKW PSP organizowane było doskonalenie zawodowe. W 2019 r. i I połowie 2020 r., przed każdym wyjazdem na inspekcję, dla każdego zespołu inspekcyjnego Naczelnik Wydziału Operacyjnego, jego Zastępca oraz Kierownik Sekcji Koordynacji Ratownictwa przeprowadzali odprawę szkoleniową dotyczącą założeń do ćwiczenia praktycznego na wypadek pożaru wewnętrznego – przeprowadzanego w trakcie inspekcji. Zakres szkoleń obejmował zasady BHP podczas działań, pożar wewnętrzny i jego rozwój,

¹⁶⁰ Dalej: IGO.

¹⁶¹ Zgodnie z poleceniem KG PSP zawartym w piśmie z 29 czerwca 2018 r., znak CKR-III-0754/2-27/18.

¹⁶² Dalej: OO.

¹⁶³ Dalej: Zarządzenie ws. IGO.

rozpoznanie pożaru metodą B-SAHF, technika operowania prądami gaśniczymi i taktyka działań gaśniczych.

(akta kontroli str. 845-846, 949-954)

W 2019 r. do marca 2020 r. założenia taktyczne w przeprowadzonych IGO obejmowały przygotowanie do gaszenia pożarów wewnętrznych. W lipcu 2020 r. założenia zostały zaktualizowane i dotyczyły gotowości do działań w przypadku wyjazdów do wypadków w komunikacji drogowej. Do sprawdzianów teoretycznej wiedzy ratowników przewodniczący zespołów inspekcyjnych zgodnie z § 15 rozporządzenia ws. IGO wykorzystywali pytania sprawdzające, zawarte w bazie KG PSP, które były aktualizowane ostatnio w 2017 r.

(akta kontroli str. 846, 947)

Zgodnie z ewidencją IGO prowadzoną w KW PSP, w 2019 r. zespoły inspekcyjne KW PSP przeprowadziły łącznie 96 inspekcji (tj. o dwie inspekcje więcej niż zaplanowano), z tego 31 inspekcji w SK KM/KP, jedną inspekcję w stanowisku koordynacji KW, 48 inspekcji w JRG i 16 inspekcji w pododdziałach OO. W I połowie 2020 r. przeprowadzono 16 inspekcji na SK KM/KP (tj. 100% planu). Nie przeprowadzono natomiast żadnych inspekcji w JRG i pododdziałach OO¹⁶⁴, z uwagi na wybuch pandemii COVID-19, w wyniku której wstrzymano od 9 marca 2020 r. realizację wszelkiego rodzaju inspekcji jednostek ksr¹⁶⁵.

(akta kontroli str. 572, 872-878)

W sprawozdaniach przekazanych do KG PSP, KW PSP wykazała, że w 2019 r. zespoły inspekcyjne powołane przez ŚKW PSP przeprowadziły w pododdziałach OO łącznie 24 inspekcje¹⁶⁶, podczas gdy przeprowadzono po osiem takich inspekcji w każdym półroczu 2019 r. Pozostałe sześć inspekcji przeprowadziły zespoły inspekcyjne powołane przez KM/KP, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 867, 876-877)

Zakres kontroli obejmował wszystkie elementy gotowości operacyjnej wymienione w § 11 i § 12 zarządzenia ws. IGO w przypadku odpowiednio SK i JRG oraz w *Wytycznych* prowadzenia *inspekcji gotowości operacyjnej oddziałów i pododdziałów centralnego odwodu operacyjnego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego*¹⁶⁷ w przypadku kontroli w pododdziałach OO.

(akta kontroli str. 854, 856-858, 879-889, 934-942)

Wyniki przeprowadzonych inspekcji na terenie województwa śląskiego w SK KW/KM/KP i JRG sprawozdawano do KG PSP w cyklu półrocznym, w formie tabel zawierających stwierdzone nieprawidłowości podczas IGO zarówno na SK jak i w JRG¹⁶⁸. Na podstawie materiałów przygotowanych przez KW, dla każdego

¹⁶⁴ W I połowie 2020 r. planowano przeprowadzenie 23 inspekcji w JRG i dziewięciu inspekcji w pododdziałach OO.

¹⁶⁵ Polecenie KG zawarte w piśmie z 9 marca 2020 r. nr CKR-I-5516/2-25/20.

¹⁶⁶ W I półroczu wykazano 10 inspekcji, w II półroczu

¹⁶⁷ Stanowiących załącznik nr 4 do *Zasad Organizacji Centralnego Odwodu Operacyjnego Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego*, zatwierdzonych przez KG PSP w dniu 24 maja 2018 r. Ww. zasady, opracowane zgodnie z § 4 ust. 3 pkt 21 rozporządzenia o ksr^g określają zakres, tryb i sposób prowadzenia inspekcji gotowości operacyjnej w oddziałach i pododdziałach centralnego odwodu operacyjnego.

¹⁶⁸ W tabeli dotyczącej inspekcji w SK KW/KM/KP, liczbę stwierdzonych nieprawidłowości podano w następujących kategoriach: 1) Stan obsady osobowej; 2) Stan przygotowania zawodowego; 3) Umiejętność wykorzystania dokumentacji operacyjnej znajdującej się w SK; 4) Sprawność środków technicznych; 5) Aktualność, prawidłowość i terminowość prowadzenia dokumentacji SK, w tym z wykorzystaniem SWD PSP; 6) Ćwiczenie aplikacyjne. W tabeli dotyczącej inspekcji IRG, liczbę stwierdzonych nieprawidłowości podano w kategoriach: 1) Alarmowanie; 2) Gotowość ratowników; 3) Gotowość pojazdów, sprzętu silnikowego i ratowniczego; 4) Prowadzenie dokumentacji jednostki; 5) Ćwiczenia ratownicze.

okresu sprawozdawczego KG PSP sporządził *Analizę przeprowadzonych inspekcji gotowości operacyjnej*¹⁶⁹ i przesłał do podległych KW w celu wykorzystania służbowego.

(akta kontroli str. 846, 1007-1035, 1196-1197)

ŚKW PSP w dniu 27 kwietnia 2020 r.¹⁷⁰ przekazał podległym KM/KP do służbowego wykorzystania wyniki z analizy IGO za 2019 r. oraz zwrócił uwagę, że stopień realizacji wniosków z niej wynikających będzie kontrolowany podczas kolejnych inspekcji w SKKM/KP i JRG oraz podczas bieżącego nadzoru operacyjnego.

(akta kontroli str. 1005, 1026)

Dodatkowo, jak wyjaśnił ŚKW PSP, po każdej inspekcji Przewodniczący Zespołu Inspekcyjnego omawiał z ŚKW PSP przebieg inspekcji oraz sformułowane w protokole wnioski. W przypadku rażących nieprawidłowości sporządzane było wystąpienie pokontrolne i wysyłane do właściwego KP/KM PSP¹⁷¹.

(akta kontroli str. 1036-1040, 1042, 1196-1197)

4.2. W kontrolowanym okresie w KW PSP analizowano działania ratownicze na terenie województwa śląskiego i dokumentację z ich przebiegu, co potwierdza, m.in.:

- zlecenie przez ŚKW PSP podległym KM/KP opracowania łącznie 14 analiz z prowadzonych działań ratowniczych¹⁷², z czego 11 analiz dot. pożarów, a trzy – miejscowych zagrożeń,
- opracowanie przez ŚKW PSP analizy miejscowego zagrożenia, zleconej przez KG PSP,
- ocena ŚKW PSP analizy pożaru, opracowanej przez KM PSP, a zleconej przez KG PSP.

(akta kontroli str. 847, 983, 997-1000)

Zakres tematyczny przeprowadzonych analiz działań ratowniczych był zgodny z załącznikiem nr 13 rozporządzenia o ksrg. Analizy zawierały oceny i wnioski, w związku z którymi ŚKW PSP podjął działania polegające na:

- organizacji warsztatów doskonalących z zakresu budowy układów dostarczania wody na duże odległości dla wytypowanych zastępów PSP oraz kadry kierowniczej JRG¹⁷³;
- Zobowiązaniu KP/KM PSP do przeprowadzenia w podległych JRG zajęć doskonalących dla kierowców z zakresu dostarczania wody na duże odległości w oparciu o system przetłaczania. Ponadto polecił rozważyć możliwość przeprowadzenia ćwiczeń doskonaląco-szkoleniowych z powyższej tematyki dla jednostek OSP w szczególności tych, które stanowią SiŚ kompanii gaśniczych¹⁷⁴;

¹⁶⁹ *Analizę przeprowadzonych inspekcji gotowości operacyjnej w I półroczu 2019 r.* KG PSP zatwierdził w listopadzie 2019 r., natomiast za 2019 r. w marcu 2020 r.

¹⁷⁰ Pismo nr WR.093.20.2020.PSz.

¹⁷¹ M.in. takie wystąpienia pokontrolne skierowano do: KM PSP w Gliwicach (pismo nr WR.093.23.2019.MP z 27 lutego 2019 r.), KP PSP w Wodzisławiu Śląskim (pismo nr WR.093.44.2019.AJ z 12 lipca 2019), KM PSP w Rybniku (pismo nr WR.093.53.2019.MP z 26 lipca 2019 r.), KM PSP w Dąbrowie Górniczej (pismo nr WR.093.62.2019.mp z 20 września 2019 r.), KM PSP w Żorach (pismo nr WR.093.8.2020.MP z 21 stycznia 2020 r.).

¹⁷² W 2019 r. zlecono dziewięć analiz pożarów i jedną analizę miejscowego zagrożenia. W I połowie 2020 r. ŚKW PSP zlecił opracowanie czterech analiz, z tego dwie dot. pożarów a dwie miejscowego zagrożenia.

¹⁷³ Pismo znak WOSz.148.4.2019.MS z 12 września 2019 r.

¹⁷⁴ Pismo znak WOSz.148.4.2019.MS z 5 listopada 2019 r.

- Wykorzystaniu analizy zdarzenia – pożar budynku mieszkalnego jednorodzinne w Żorach¹⁷⁵, jako studium przypadku podczas rocznej narady kadry kierowniczej PSP województwa śląskiego¹⁷⁶, szkoleń dedykowanych „wiodącym” Dyżurnym Operacyjnym SKKP/M PSP¹⁷⁷, szkoleń dedykowanych pomocnikom/„dublerom” Dyżurnych Operacyjnych SKKP/M PSP¹⁷⁸ oraz odprawy Zastępcy ŚKW PSP nadzorującego sprawy operacyjne z Dowódcami JRG z terenu województwa śląskiego¹⁷⁹;
- Zakupie bezzałogowego statku powietrznego jako wyposażenie Grupy Operacyjnej KW PSP¹⁸⁰, celem wykorzystania podczas pożarów dużych i bardzo dużych, zapewniając szybkie rozpoznanie obszaru objętego pożarem, jak również bieżące monitorowanie przebiegu działań;
- Zobowiązanie KP/KM do przeprowadzenia rekonesansu na obszarze własnego terenu powiatu/miasta co do ilości składowisk odpadów niebezpiecznych oraz sporządzenia karty charakterystyki dla jednego najbardziej newralgicznego składowiska z punktu widzenia prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych oraz mogącego powodować największe zagrożenie dla ludzi, zwierząt i środowiska¹⁸¹;

(akta kontroli str. 847-851, 955-982, 986-1000, 1132-1136, 1142-1147, 1455-1458)

4.3. ŚKW PSP w badanym okresie otrzymał i rozpatrzył 14 skarg dotyczących funkcjonowania kserg, z tego 10 skarg w 2019 r. i cztery w I półroczu 2020 r. Wszystkie skargi zostały rozpatrzone rzetelnie i zgodnie z zasadami wynikającymi z Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁸² – przepisów działu VIII, a ich rozstrzygnięcie poprzedzało przeprowadzenie postępowań wyjaśniających. Łącznie 10 skarg uznano za bezzasadne, natomiast w przypadku czterech skarg uznanych za zasadne¹⁸³ (z tego dwie dotyczące nieprzyjęcia zgłoszeń ze zdarzenia przez funkcjonariuszy PSP¹⁸⁴ pełniących służbę na SK i dwie dotyczące nieprawidłowości przy udzielaniu informacji publicznej odnośnie przeprowadzonych kontroli¹⁸⁵), podlegli KM PSP podejmowali działania naprawcze w postaci rozmów dyscyplinujących oraz dodatkowych szkoleń dla funkcjonariuszy wchodzących w skład SKKM.

(akta kontroli str.1079-1081)

4.4. W KW PSP poddawano okresowej analizie funkcjonowanie kserg oraz jego potencjał ratowniczy opracowując corocznie w Wydziale Operacyjnym *Analizę Gotowości Operacyjnej*¹⁸⁶. W Analizie za rok 2019 uwzględniono przygotowanie

¹⁷⁵ Zdarzenie miało miejsce 24 lutego 2019 r.

¹⁷⁶ Zorganizowanej w Centrum Medycznym Pacjenta w Mysłowicach w dniu 26 lutego 2019 r.

¹⁷⁷ Zorganizowanych w KW PSP w dniach 5, 12, 19 marca 2019 r.

¹⁷⁸ Zorganizowanych w KW PSP w dniach: 4-7 i 11-12 marca 2019 r.

¹⁷⁹ Zorganizowanej w siedzibie JRG 1 Katowice – Szopienice w dniu 15 marca 2019 r., w wyniku której przedmiotowa tematyka włączona została do cyklu odpraw Zastępcy ŚKW PSP z dowódcami poszczególnych zmian służbowych JRG, które odbyły się w dniach 19, 20, 21 marca 2019.

¹⁸⁰ Faktura VAT zakupu nr 1373/MAG/12/2019 z 12 grudnia 2019 r.

¹⁸¹ Pismo znak WR.5531.14.2019.AJ z 25 lipca 2019 r.

¹⁸² Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.), dalej: *Kpa*.

¹⁸³ W tym jedna uznana za częściowo zasadną.

¹⁸⁴ Z KM PSP w Żorach oraz KM PSP oraz KM PSP w Katowicach.

¹⁸⁵ Przez KM PSP w Dąbrowie Górniczej.

¹⁸⁶ Analiza opracowana w maju 2020 r. wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Za rok 2018 Analizę gotowości operacyjnej opracowano w maju 2019 r.

podmiotów ksrq do podejmowania działań ratowniczych we wszystkich dziedzinach ratownictwa zgodnie z § 44 ust. 1 rozporządzenia o ksrq. W Analizie zawarto:

- czasy dysponowania do działań ratowniczych¹⁸⁷ oraz wyznaczone obszary chronione¹⁸⁸,
- ilość, rodzaj i parametry taktyczne oraz techniczno-użytkowe sprzętu ratowniczego i sprzętu ochrony osobistej¹⁸⁹,
- liczbę ratowników wyszkolonych w poszczególnych dziedzinach ratownictwa,
- stan etatowy funkcjonariuszy PSP mogących realizować działania ratownicze¹⁹⁰,
- możliwości dysponowania sprzętu do długotrwałych działań ratowniczych, działań podczas zdarzeń nadzwyczajnych i klęsk żywiołowych¹⁹¹.

(akta kontroli str. 850-851, 1050-1078)

W wyniku analizy funkcjonowania ksrq sformułowano wnioski o:

- Utrzymanie minimalnego stanu na poziomie 592 osób na zmianach służbowych;
- Kontynuowanie prowadzenia IGO w podległych JRG i SK przez Wydział Operacyjny KW PSP;
- Włączenie w 2020 r. 3 nowych jednostek OSP do ksrq oraz odnowienie porozumień trójstronnych w przypadku dziewięciu jednostek OSP, w celu ich ponownego włączenia;
- Utrzymanie stanu mobilnego środka gaśniczego na poziomie 60%;
- Wyposażenie każdej JRG w kamery termowizyjne oraz zestaw sprzętu dielektrycznego oraz wymiana sprzętu ochrony indywidualnej na najnowocześniejszy;

(akta kontroli str. 1078)

¹⁸⁷ Dla pożarów odnotowano 92,9% zdarzeń, których czas dojazdu nie przekroczył 15 min, dla 6,8% zdarzeń czas dojazdu mieścił się w przedziale czasowym 16-30 min, a dla 0,3% zdarzeń czas dojazdu był dłuższy niż 30 min. W przypadku miejscowych zagrożeń, czas dojazdu mniejszy niż 15 min. dotyczył 86,93% zdarzeń, dla 10,96% zdarzeń czas dojazdu mieścił się w przedziale czasowym 16-30 min, dla 2,38% zdarzeń, czas dojazdu był dłuższy niż 30 min.

¹⁸⁸ Zgodnie z decyzją nr 229/2019 Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP z dnia 26 września 2019 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionych dla jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP funkcjonujących na terenie województwa śląskiego. Dodatkowo w pkt 2.3 Analizy przedstawiono obszary chronione 11 specjalistycznych grup ratowniczych PSP.

¹⁸⁹ Szczegółowe dane dotyczące: rodzaju, parametrów taktycznych oraz techniczno-użytkowych sprzętu wykorzystywanego przez jednostki organizacyjne PSP oraz OSP zawiera program SWD_ST3. Dane te są na bieżąco aktualizowane i poddawane kontroli.

¹⁹⁰ Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w województwie śląskim na 3.342 etatów, 2.829 dot. funkcjonariuszy pełniących służbę w systemie zmianowym a pozostali w systemie dziennym. W stałej gotowości bojowej do podjęcia działań ratowniczych oraz nadzoru w systemie trzymianowym pozostawało 592 funkcjonariuszy.

¹⁹¹ W analizie przedstawiono zabezpieczenie logistyczne COO w zakresie żywienia pododdziałów własnych (racje żywnościowe 36-godzinne) oraz pododdziałów przybyłych na teren województwa śląskiego a także socjalnym – organizacja bazy noclegowej w stałych obiektach tj. doraźne bazy koncentracji COO w miejscowościach Kuźnia Raciborska i Łąka. Przedstawiono również zasoby Wojewódzkiej Bazy Kontenerowej oraz rodzaj i minimalny stan środka gaśniczego w Bazie Środków gaśniczych w województwie śląskim.

W sprawie realizacji wniosków zawartych w *Analizie gotowości operacyjnej*, ŚKW PSP wyjaśnił m.in., że:

- „bezwzględnie utrzymywany jest stan minimalny 592 osób na zmianach służbowych w województwie śląskim, który w okresie kontrolowanym nigdy nie uległ obniżeniu¹⁹²;
- W pierwszym półroczu 2020 r. plany inspekcji nie zostały wykonane w 100% ze względu na obostrzenia wynikające z pandemii COVID-19¹⁹³;
- W zakresie włączania jednostek OSP do ksrq, w I półroczu 2020 r. jedna jednostka została po raz pierwszy włączona do ksrq, a jedna jednostka odnowiła porozumienie trójstronne i również została włączona do ksrq¹⁹⁴;
- Mobilny środek gaśniczy w województwie śląskim jest stale utrzymywany na poziomie minimum 60% wartości docelowej¹⁹⁵. W sytuacjach zbliżania się do procentowego poziomu 60% Wydział Kwatermistrzowski KW PSP uzupełnia bazę do wartości 100%¹⁹⁶;
- W zakresie wyposażenia każdej JRG w kamerę termowizyjną wszystkie JRG woj. śląskiego posiadają co najmniej 1 takie urządzenie. Wyjątek stanowi JRG Jaworzno, która nie posiada na wyposażeniu kamery termowizyjnej. Sprzęt zostanie zakupiony do końca 2020 r.
- Zestawy sprzętu dielektrycznego znajdują się na wyposażeniu JRG w różnym zakresie. Każda JRG posiada co najmniej detektor napięcia, a strażacy będący na każdej zmianie służbowej posiadają buty gumowe posiadające właściwości elektrostatyczne.
- W 2020 r. KW PSP wyposażyła KM PSP w Katowicach w 40 kompletów nowoczesnych aparatów ochrony dróg oddechowych wraz z maskami twarzowymi umożliwiającymi zabudowę systemu łączności i termowizji. Z uwagi na bardzo duże koszty zakupu modułów termowizyjnych (5 tys. zł) tylko dwie z powyższych masek posiadają termowizję. Pozostałe KP/KM będą doposażone w ww. sprzęt w miarę posiadanych środków”.

(akta kontroli str. 1046-1048)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawozdaniach przekazanych do KG PSP, KW PSP wykazała niezgodną ze stanem faktycznym liczbę przeprowadzonych inspekcji. W sprawozdaniu podano, że w 2019 r. zespoły inspekcyjne powołane przez ŚKW PSP przeprowadziły w pododdziałach OO łącznie 24 inspekcje¹⁹⁷, podczas gdy przeprowadzono po osiem takich inspekcji w każdym półroczu 2019 r. Pozostałe sześć inspekcji przeprowadziły zespoły inspekcyjne powołane przez KM/KP.

(akta kontroli str. 867, 876-877)

¹⁹² Stan minimalny jest poddawany codziennej analizie przy wykorzystaniu systemu SWD PSP.

¹⁹³ Zgodnie z pismem CKR-I-5516/2-25/20 z 9 marca 2020 r. oraz pismem nr CKR-I-5516/2-29/20 z 26 maja 2020 r. KG PSP ograniczył realizację wszelkiego rodzaju inspekcji PSP i OSP do dnia 30 czerwca 2020 r. Natomiast Pismem z dnia 3 czerwca, znak KSKR-III-0754/3-18/20, KG PSP polecił podległym KW planowanie inspekcji gotowości operacyjnej na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2020 r. w podległych JRG i SK w związku z poprawą sytuacji epidemiologicznej.

¹⁹⁴ KP PSP w Mikołowie złożył wniosek o włączenie jednostki OSP Łaziska Średnie.

¹⁹⁵ Wartość ta została określona w rozkazie nr 1/2017 ŚKW PSP z dnia 2 czerwca 2017 r. w sprawie krajowej bazy środków gaśniczych lub dysponowania jej zasobami.

¹⁹⁶ Stan napełnienia bazy jest codziennie pobierany z bazy SWD PSP i poddawany analizie.

¹⁹⁷ W I półroczu wykazano 10 inspekcji, w II półroczu

ŚKW PSP w złożonych wyjaśnieniach przyznał, że powołane przez niego zespoły inspekcyjne przeprowadziły łącznie 16 inspekcji pododdziałów batalionu centralnego odwodu operacyjnego (po osiem IGO w każdym półroczu 2019 r.). „Wskazane liczby w podrubryce *Pododdziały Odwodów Operacyjnych* i *Liczba inspekcji zrealizowanych* 10 i 14 odnoszą się do wszystkich inspekcji odwodów operacyjnych Śląskiej Brygady Odwodowej przeprowadzonych w 2019 r. Różnica wartości w podrubrykach *Pododdziały Odwodów Operacyjnych* i *Liczba inspekcji zrealizowanych* wynika z faktu, że inspekcje WOO realizują KP/KM PSP, a są wpisywane do rubryki inspekcji zarządzanych przez ŚKW PSP.

(akta kontroli str. 1085)

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant prowadził inspekcje gotowości operacyjnej podmiotów ksrg oraz analizował ich wyniki. Komendant analizował również działania ratownicze oraz funkcjonowanie ksrg, formułował wnioski i egzekwował ich realizację przez podległe jednostki. Prawidłowo i rzetelnie rozpatrywał skargi i wnioski dotyczące ksrg. Stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na wykazaniu niezgodnej ze stanem faktycznym liczby przeprowadzonych inspekcji nie miała istotnego wpływu na skuteczność sprawowania nadzoru nad funkcjonowaniem ksrg.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnić strażakom rozpoczynającym służbę na stanowiskach dyspozytorskich możliwość przystąpienia do szkolenia dla obsad stanowisk kierowania zgodnie z *Zasadami organizacji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej*.
2. Podjąć działania w celu dostosowania wyposażenia KW PSP do wymogów określonych w rozporządzeniu ws. wyposażenia.
3. Podjąć działania w celu zapewnienia wykazywania rzetelnych danych o liczbie przeprowadzonych inspekcji gotowości operacyjnej przez zespoły kontrolne KW w sprawozdaniach do KG PSP.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, 29 października 2020 r.

Kontroler
Beata Pękuł
Główny specjalista k. p.

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Piotr Miklis
Dyrektor Delegatury NIK
w Katowicach